

PODZEMNO SKLADIŠTE PLINA d.o.o.

Zagreb, Veslačka 2 – 4

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O STANJU DRUŠTVA ZA 2018. GODINU

Direktor:

Ratimir Orešković, dipl. ing.

Zagreb, travanj 2019. godine

SADRŽAJ

SADRŽAJ	2
POPIS SLIKA	3
POPIS TABLICA.....	4
1. IZVJEŠĆE UPRAVE O STANJU DRUŠTVA.....	5
2. NATURALNA REALIZACIJA.....	8
2.1. KOMERCIJALNO POSLOVANJE.....	8
2.2. UPRAVLJANJE SKLADIŠNIM KAPACITETIMA	12
2.3. ODRŽAVANJE SUSTAVA SKLADIŠTA PLINA	17
2.4. IMOVINSKO-PRAVNI ODNOSI I UPRAVNI POSTUPCI.....	19
3. DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE.....	21
3.1. ZAŠTITA I OČUVANJE OKOLIŠA, ZAŠTITA ZDRAVLJA I	21
SIGURNOST ZAPOSLENIKA	21
3.2. SUSTAV UPRAVLJANJA KVALITETOM.....	23
4. RAZVOJ I INVESTICIJE.....	24
5. TEMELJNA FINACIJSKA IZVJEŠĆA	35
5.1. RAČUN DOBITI I GUBITKA.....	35
5.2. BILANCA	45
5.3. IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA	47
5.4. FINACIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA	48
6. UPRAVLJANJE RIZICIMA	53
7. UPRAVLJANJE LJUDSKIM POTENCIJALIMA	57
8. PLANIRANI DALJNI RAZVOJ DRUŠTVA.....	59
9. VAŽNI POSLOVNI DOGAĐAJI NAKON 31. 12. 2018. GODINE.....	61

POPIS SLIKA

<i>Slika 1. Promet skladišta u m³ u razdoblju 2014.–2018.</i>	11
<i>Slika 2. Popunjenost skladišta u m³ u razdoblju 2014.–2018.</i>	11
<i>Slika 4. Nova kompresorska jedinica MK-2N</i>	29
<i>Slika 4. Novi garderobni ormari</i>	33
<i>Slika 5. Novi instrumentalni stol sa energetske kanalom</i>	33
<i>Slika 6. Ukupni prihodi – plan i ostvarenje</i>	36
<i>Slika 7. Ukupni rashodi – plan i ostvarenje</i>	39
<i>Slika 8. Koeficijent tekuće likvidnosti</i>	49
<i>Slika 9. Koeficijent zaduženosti / stupanj samofinanciranja</i>	49
<i>Slika 10. Pokazatelji profitabilnosti</i>	51
<i>Slika 11. EBITDA</i>	51
<i>Slika 12. Ekonomičnost ukupnog poslovanja</i>	52
<i>Slika 13. KV struktura zaposlenih</i>	57
<i>Slika 14. Struktura ugovora o radu</i>	58

POPIS TABLICA

<i>Tablica 1. Stanje zaliha plina</i>	10
<i>Tablica 2. Standardni paket skladišnog kapaciteta (SBU)</i>	11
<i>Tablica 3. Rad PSP Okoli u 2018. godini</i>	13
Tablica 4. Fond bušotina PSP Okoli	13
Tablica 5. Odnos količine plina u PSP Okoli i ležišnog tlaka tijekom 2018. godine	16
<i>Tablica 6. Ostvarenje ulaganja u projekte</i>	25
Tablica 7. Ulaganje u ostalu dugotrajnu imovinu	32
Tablica 8. Prikaz računa dobiti i gubitka po godinama.....	35
Tablica 9. Ukupni prihodi – plan i ostvarenje.....	36
Tablica 10. Struktura ukupnih prihoda.....	38
Tablica 11. Ukupni rashodi – plan i ostvarenje.....	39
Tablica 12. Struktura ukupnih rashoda	40
Tablica 13. Troškovi zaposlenika.....	44
<i>Tablica 14. Izvještaj o financijskom položaju/Bilanca</i>	46
Tablica 15. Izvještaj o novčanim tokovima	47
Tablica 16. Financijski pokazatelji poslovanja	48
Tablica 17. Struktura zaposlenika na dan 31. 12. 2018. godine.....	58

1. IZVJEŠĆE UPRAVE O STANJU DRUŠTVA

Podzemno skladište plina d.o.o. (u daljnjem tekstu: PSP ili Društvo) je društvo u 100%-tnom vlasništvu operatora plinskoga transportnog sustava – tvrtke Plinacro d.o.o. Osnovna djelatnost PSP-a je skladištenje prirodnog plina. PSP, kao operator sustava skladišta plina, prema odredbama Zakona o tržištu plina (NN 18/18), odgovoran je za rad, održavanje i razvoj sustava skladišta plina. Obavlja energetske djelatnosti kao javnu uslugu, dostupnu svim kupcima i energetskim subjektima, po reguliranoj cijeni i prema reguliranim uvjetima pristupa. Kontinuiranim održavanjem i adekvatnim upravljanjem sustavom skladišta plina i tijekom 2018. godine odrađene su sve nominacije korisnika te ostvaren pozitivan poslovni rezultat.

U prosincu 2016. godine Hrvatska energetska regulatorna agencija (u daljnjem tekstu: HERA) odobrila je petogodišnji plan poslovanja i investicijskih ulaganja za razdoblje 2017.–2021. godine, koji je temelj za godišnje planove poslovanja PSP-a, a i na temelju kojega je HERA donijela Odluku o iznosu tarifnih stavki za skladištenje plina (NN 122/16) za drugo regulacijsko razdoblje.

Osnovno načelo kod izrade poslovnih planova je optimiziranje prihoda i racionalizacija troškova uz zadržavanje sigurnog, pouzdanog i učinkovitog sustava skladišta plina (jedino skladište plina u Republici Hrvatskoj (u daljnjem tekstu: RH) iz čega proizlazi iznimno važna uloga za sigurnost opskrbe plinom u RH); dostatnost prihoda za uspješno podmirivanje svih dospjelih obveza (tekuće obveze i obveze po dugoročnom kreditu); očuvanje cjenovne konkurentnosti u odnosu na skladišta u okruženju (adekvatan omjer cijene usluga i tehničkih mogućnosti) te dostatnost prihoda za tekuće održavanje i daljnje investicijske aktivnosti sa ciljem povećanja fleksibilnosti usluga.

U drugom regulacijskom razdoblju, koje traje od 1. siječnja 2017. godine do 31. prosinca 2021. godine, korisnicima je ponuđena, po nižoj cijeni, kvalitetnija usluga, a što se očituje u većim kapacitetima utiskivanja te poboljšanim kapacitetima povlačenja (produljenje krivulje povlačenja maksimalnih kapaciteta). Navedeno je rezultat provedenih investicijskih ulaganja i tekućeg/investicijskog održavanja u proteklih pet godina.

Operativno poslovanje i investicijska ulaganja provode se u skladu s godišnjim planom poslovanja Društva. Tijekom 2018. godine nastavljen je započeti investicijski ciklus te je dio projekata završen i stavljen u upotrebu, a dio se nastavlja i u 2019. godini. U 2018. godini PSP je ulagao u ove projekte:

- Dogradnja kompresorske stanice,
- Eksploatacijsko polje ugljikovodika Grubišno Polje (dalje u tekstu: -PSP Grubišno Polje),
- Dogradnja ulazno/izlaznog separatora i
- Povezivanje PSP Okoli na javnu pristupnu mrežu svjetloводом.

Ulaganje u navedene projekte na lokaciji postojećeg skladišta plina Okoli pokrenuto je sa ciljem povećanja kapaciteta utiskivanja plina u skladište te osiguravanje rezervnih kapaciteta utiskivanja, povećanje sigurnosti i pouzdanosti rada postojećeg skladišta plina, diverzifikaciju pogonskih goriva, što daje mogućnost optimiziranja troškova goriva za internu potrošnju i troškova tekućeg održavanja, kao i smanjenje negativnih utjecaja na okoliš kroz smanjenje emisije štetnih plinova.

Investicijsko ulaganje na lokaciji Grubišno Polje pokrenuto je u svrhu izgradnje novog podzemnog skladišta plina što će omogućiti daljnji razvoj sustava skladišta plina te poboljšanje fleksibilnosti usluga skladišnog sustava. Bitno je spomenuti da je projekt PSP Grubišno Polje u veljači 2018. godine uvršten na listu strateških projekata temeljem Zakona o strateškim investicijskim projektima Republike Hrvatske (NN 29/18, 114/18).

Tijekom 2018. godine nastavljen je proaktivni pristup prema korisnicima usluga skladištenja plina na način da su putem redovnih sastanaka i anketnih upitnika utvrđene potrebe korisnika, a sve sa ciljem prilagođavanja portfelja usluga potrebama korisnika i tržišta plina, ali u skladu s tehničko-tehnološkim mogućnostima skladišnog sustava.

Nadzorni auditi sustava za sve tri certificirane norme provedeni su i u 2018. godini. Time je Društvo nastavilo primjenjivati i implementirati sustav upravljanja u skladu sa zahtjevima revidiranih normi HRN EN ISO 9001:2015 (Sustav upravljanja kvalitetom) i HRN EN ISO 14001:2015 (Sustav upravljanja zaštitom okoliša) te OHSAS 18001:2007 (Sustav upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnosti).

Osnovni financijski pokazatelji poslovanja u 2018. godini:

- ukupni prihodi	138.592.525 kn
- ukupni rashodi	129.024.312 kn
- bruto dobit	9.568.213 kn
- neto dobit	7.850.677 kn
- ukupna ulaganja u projekte	19.749.086 kn

- ukupna ulaganja u ostalu dugotrajnu imovinu 29.782.712 kn

PSP je sve dospjele obveze prema dobavljačima u zemlji i inozemstvu podmirio u ugovorenim rokovima kao i dospjele obveze po osnovi kredita prema kreditnoj instituciji, a obveze prema državi u zakonom propisanim rokovima.

Ukupna potraživanja od kupaca na dan 31. prosinca 2018. godine predstavljaju nedospjela potraživanja od kupaca s naslova usluge skladištenja plina.

Tijela Društva u 2018. godini jesu: Skupština, Nadzorni odbor i Uprava.

Reviziju godišnjih financijskih izvještaja PSP-a za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. godine obavio je nezavisni revizor Audit d.o.o.

2. NATURALNA REALIZACIJA

2.1. KOMERCIJALNO POSLOVANJE

Utjecaj tržišnih kretanja na prihode / Izvještaj tržišnih kretanja

Pozicija operatora sustava skladišta plina promatra se u okviru europskoga plinskog tržišta koje ne može funkcionirati bez plinskih skladišta. Skladišta plina imaju svoju tržišnu vrijednost, koja se definira kroz omogućavanje sigurne opskrbe plinom, fleksibilnosti isporuke te optimizacije portfelja opskrbljivača i trgovaca plinom.

Skladišni kapaciteti 28 država članica Europske unije predstavljaju 21% godišnje europske potrošnje plina.

Skladištenje plina ima pozitivan utjecaj na ubrzanju razvoja obnovljivih izvora energije u integriranom energetsom sustavu, iako prema podacima Gas Infrastructure Europe o 156 skladišta, kojima upravlja 69 operatora, postojeći skladišni kapaciteti u zadnje 2 godine bilježe lagani trend pada od 4%.

Zahvaljujući respektabilnim skladišnim kapacitetima i njihovoj ulozi s aspekta uravnoteženja sustava, koja se s plinskog sustava širi na cjelokupni energetska sustav, skladišta plina i u budućnosti će imati veliku ulogu u dekarbonizaciji cjelokupnog energetska tržišta.

Sezonska kretanja cijena prirodnog plina u posljednje vrijeme pokazuju kako vrijednost sezonskog *spreada* kontinuirano opada kao posljedica veće konkurencije među pružateljima usluga fleksibilnosti, što je destimulirajući faktor za zakup skladišnih kapaciteta. S druge strane, geopolitički faktori i sigurnost opskrbe znatno utječu na činjenicu da to ipak nije presudno za zakup i popunjenost europskih skladišta u posljednjih nekoliko godina.

U svojstvu operatora sustava skladišta plina, odnosno energetska subjekta koji djelatnost skladištenja plina obavlja kao javnu uslugu, PSP je u pružanju te usluge obvezan osigurati:

- primjenu utvrđenog iznosa tarifnih stavki za skladištenje plina prema reguliranim uvjetima
 - sigurnost i pouzdanost opskrbe te
 - kvalitetu usluge, zaštitu okoliša, zdravlja, života i imovine građana.
-

Cijene usluga skladištenja u RH u 2018. godini, odnosno u drugome regulacijskom razdoblju, koje traje od 1. siječnja 2017. godine do 31. prosinca 2021. godine, definirane su Odlukom o iznosu tarifnih stavki za skladištenje plina (NN 122/16), koju je HERA donijela dana 16. prosinca 2016. godine na temelju važeće Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za skladištenje plina (NN 22/14).

Glavna značajka Metodologije jest to što se ona zasniva na metodi poticajne regulacije, odnosno na metodi maksimalno dozvoljenog prihoda (revenue cap).

Planirani dozvoljeni prihod treba pokriti opravdane troškove poslovanja ostvarene pri obavljanju energetske djelatnosti skladištenja plina i osigurati prinos od reguliranih sredstava.

Pružene nestandardne usluge PSP naplaćuje prema Cjeniku nestandardnih usluga koji je donesen na temelju Metodologije utvrđivanja cijene nestandardnih usluga za transport plina, distribuciju plina, skladištenje plina i javnu uslugu opskrbe plinom (NN 48/18).

Od 1. lipnja 2018. godine na snazi je peto izdanje Pravila korištenja sustava skladišta plina (NN 50/18) na koja je HERA, nakon provedene javne rasprave, dala suglasnost Odlukom o davanju suglasnosti Hrvatske energetske regulatorne agencije (Kl.: 310-34/18-06/64, Ur. br.: 371-01/18-3 od 29. svibnja 2018. godine).

Izmjene obuhvaćene petim izdanjem Pravila korištenja sustava skladišta plina između ostalog sadrže izmjene vezane uz izvanrednu promjenu ciklusa rada skladišta, sredstva osiguranja plaćanja, rokove ugovaranja usluga, koji su usklađeni s ostalim podzakonskim aktima te prijenos ugovora o skladištenju.

Uz Operatora transportnog sustava na plinskom tržištu Republike Hrvatske u prosincu 2018. godine registrirana su 52 opskrbljivača plinom, 9 trgovaca plinom i 1 proizvođač prirodnog plina (<https://www.hera.hr/hrvatski/html/dozvole.html>), a svi oni imaju zakonsko pravo pristupa skladištu.

Od 1. travnja 2018. godine na snazi je 10 ugovora o skladištenju plina, s rokom do 31. ožujka 2022. godine. Iznimka je ugovor s opskrbljivačem na veleprodajnom tržištu čije je trajanje vezano uz uvjete predviđene člankom 31. stavkom 3. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu

plina (NN 16/17), odnosno novim Zakonom o tržištu plina (NN 18/18) i odredbama podzakonskog propisa o kriterijima za stjecanje statusa zaštićenog kupca u uvjetima kriznih stanja u opskrbi plinom po njihovom donošenju.

Obzirom na to da su svi skladišni kapaciteti rasprodani, PSP ne nudi pojedinačne stalne usluge, ali nudi prekidive kapacitete koje u određenom trenutku ne nominiraju ostali korisnici skladišta.

Stanje zaliha plina u skladištu

Zaliha plina korisnika skladišta na određeni dan evidentirana je u Izvještaju o financijskom položaju / Bilanci u kategoriji izvanbilančnih zapisa jer ne čini imovinu PSP-a. No, praćenje stanja popunjenosti skladišnih kapaciteta nužno je zbog troškova energenta koji nastaju pri utiskivanju plina u skladište. Uz zalihe korisnika PSP prati i svoje zalihe plina za internu potrošnju.

Tablica 1. Stanje zaliha plina

Stanje zapunjenosti skladišta 31. 12. 2018. u mil. m ³	Stanje zapunjenosti skladišta 31. 12. 2017. u mil. m ³	Odnos 1/2	Zapunjenost u odnosu na raspoloživi RV od 532 mil. m ³ *
1	2	3	4
335	399	84%	63%

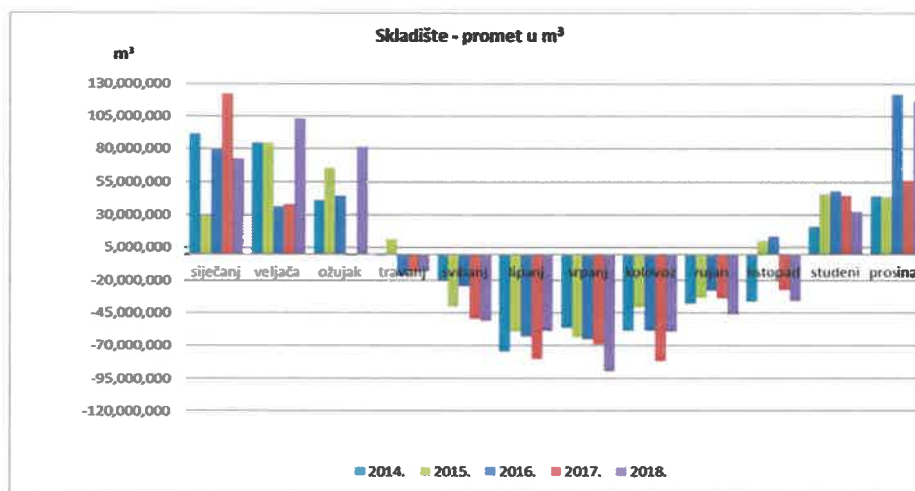
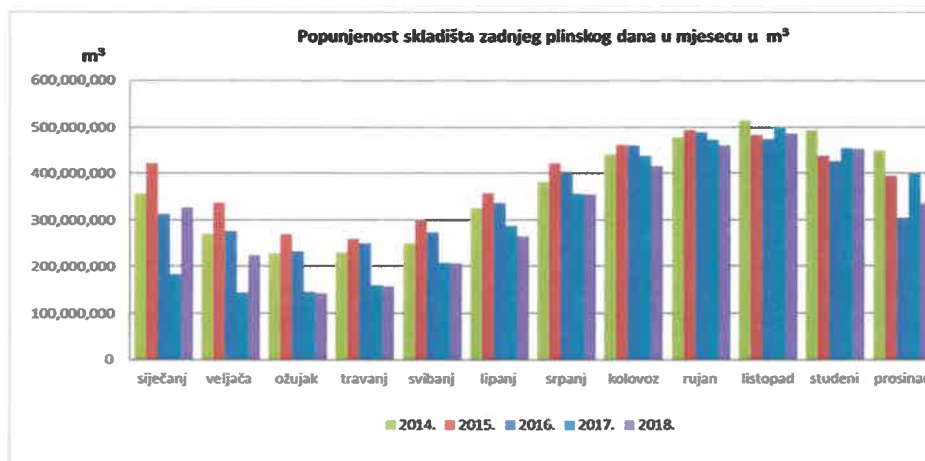
* preračun raspoloživog radnog volumena iz kWh u m³ izvršen je po ogrjevnoj vrijednosti uskladištenih zaliha plina svih korisnika na početku skladišne godine 2017. (stupanje na snagu novih ugovora o skladištenju prema trenutnoj krivulji)

Stanje zapunjenosti skladišta prikazuje uskladištenu količinu plina korisnika i zalihu plina za internu potrošnju PSP-a.

Tablica 2. Standardni paket skladišnog kapaciteta (SBU)

Zakupljene usluge skladištenja				
Broj korisnika	SBU			
	Broj SBU-a	Radni volumen [kWh]	kapacitet utiskivanja	kapacitet povlačenja
			stalni [kWh/d]	stalni [kWh/d]
10	101	5.050.000.000	40.930.553	54.574.138

Standard bundle unit (SBU) – standardni paket skladišnog kapaciteta – paket radnog volumena u iznosu od 50 GWh s pridruženim krivuljama ovisnosti kapaciteta utiskivanja i kapaciteta povlačenja o obujmu plina uskladištenog u određenom trenutku.

Slika 1. Promet skladišta u m³ u razdoblju 2014.–2018.Slika 2. Popunjenost skladišta u m³ u razdoblju 2014.–2018.

2.2. UPRAVLJANJE SKLADIŠNIM KAPACITETIMA

Veličine koje definiraju skladište prema zadnjem Rudarski projekt eksploatacije ugljikovodika na eksploatacijskom polju „PSP Okoli“ – Podzemno skladište plina - Dopuna 5 i Dopunski rudarski projekt eksploatacije ugljikovodika na eksploatacijskom polju „PSP Okoli“ – šesta dopuna su slijedeće:

- radni volumen, maksimalni: 553 000 000 m³ plina
- kapacitet povlačenja, (Max Qph): 240 000 m³/h plina
- kapacitet utiskivanja, (Max Quh): 180 000 m³/h plina

Definirani su i minimalni kapaciteti. Oni iznose:

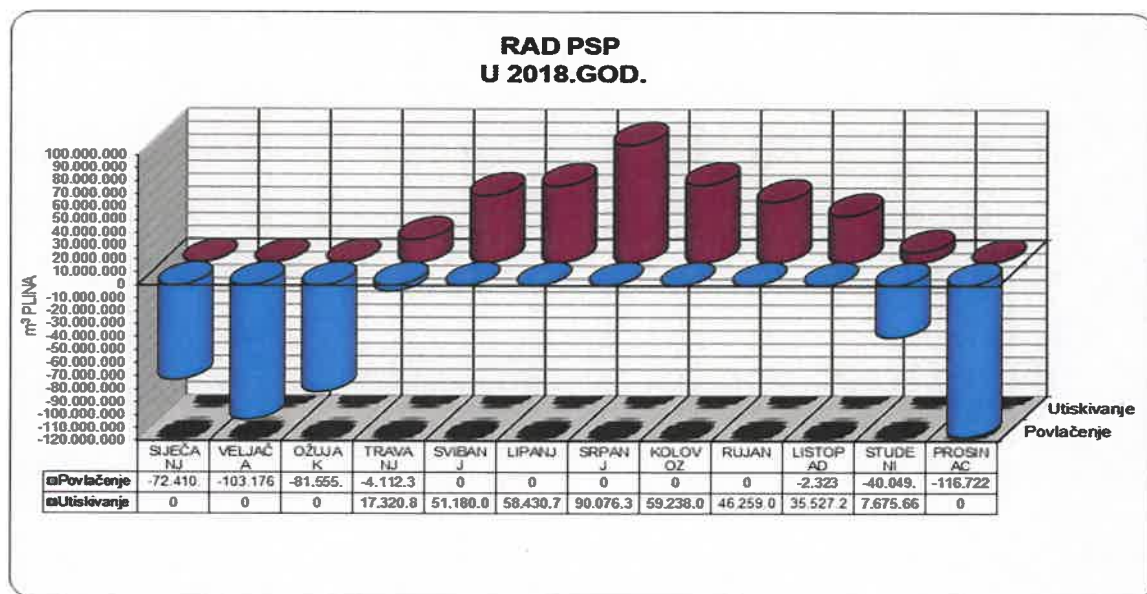
- minimalni satni kapacitet povlačenja plina (Min Qph) iznosi 20 000 m³/h
- minimalni satni kapacitet utiskivanja plina (Min Quh) iznosi 30 000 m³/h

U 2018. godini PSP prema gore navedenim tehničkim parametrima radio je na osnovu nominacija korisnika skladišnog sustava i operatera transportnog sustava odnosno potrebama plinskog sustava RH. Tijekom godine, prema nominacijama korisnika bilo je 468 promjena režima rada, a od toga u 31. ciklusu utiskivanja 272 promjena. Sve radne bušotine primale su i povlačile očekivane količine plina pri zadanim uvjetima rada. Procesna oprema radila je prema potrebama i projektiranim, radnim parametrima i tijekom godine nije zabilježen niti jedan zastoj u radu, stoga su sve nominacije korisnika izvršene. Tijekom 30 ciklusa povlačenja (1. studenog 2017. –9. travnja 2018. godine) obavljena je demontaža starih kompresorskih jedinica MK 168/1 i MK 169/2 na čija su mjesta ugrađene nove sa pripadajućom opremom i spojene na sustav postrojenja skladišta plina. Krajem svibnja 2018. godine u testni rad puštene su nove kompresorske jedinice MK-1N i MK-2N. S obzirom na uočene nedostatke u radu kompresorskih jedinica tijekom 31 ciklusa utiskivanja, nije prihvaćen zahtjev izvođača za izdavanje Privremene potvrde o prihvaćanju druge faze projekta. Od izvođača je zatraženo da definira i otkloni kvarove te dostavi sve dokaze sa kojima potvrđuje postizanje svih performansi sukladno Ugovoru i projektnoj dokumentaciji.

U tablici -3. prikazan je rad PSP Okoli tijekom 2018. godine. Ukupno je kroz ležište PSP-a prošlo $Q_{uk} = 783.736.149 \text{ m}^3$ plina. Od tog iznosa $Q_p = 418.028.078 \text{ m}^3$ je povučeno dok je $Q_{ut} = 365.708.071 \text{ m}^3$ plina utisnuto. 30.ciklus povlačenja završio je - 9. travnja 2018. godine. Stanje

skladišta iznosilo je $Q_{sk} = 138.268.567 \text{ m}^3$ plina. Tlak ležišta, temeljen na izmjenjenim tlakovima mjernih bušotina OK-24 i OK-40 iznosio je 80 bara.

Tablica 3. Rad PSP Okoli u 2018. godini

U tablici 4. prikazan je bušotinski fond PSP Okoli na dan 31.prosinca 2018. godine. U fondu je 37 bušotina, 26 bušotine su radne, 9 bušotina je mjernih (praćenje stanja ležišta) te dvije utisne za povratno utiskivanje ležišne vode (OK-1 i OK-27).

Tablica 4. Fond bušotina PSP Okoli

FOND BUŠOTINA PSP OKOLI – STANJE 31.12.2018.			
REDNI BROJ	BUŠOTINA	STATUS BUŠOTINE	NAPOMENA
	PF-1		
1	OK-32	RADNA	TRO 12.2003.
2	OK-37	RADNA	KRO+talog – 11.2014.
3	OK-39	RADNA	
4	OK-48A	RADNA	KRO+talog – 12.2013.
5	OK-49□	RADNA	KRO+talog – 12.2013.
	PF-2		
6	OK-1D	RADNA	KRS 2009

7	OK-45	RADNA	<i>KRO+talog – 10.2017.</i>	
8	OK-46	RADNA	<i>KRO+talog – 11.2017.</i>	
9	OK-47	RADNA		
	PF-3			
10	OK-20	RADNA	<i>KRO 2012</i>	
11	OK-26	RADNA	<i>KRO 2012</i>	
12	OK-33	RADNA	<i>KRO – 4 ½“ – 11.2013.</i>	
13	OK-43	RADNA	<i>KRO – 4 ½“ – 11.2013.</i>	
14	OK-44	RADNA	<i>KRO – 4 ½“ – 12.2013.</i>	
	PF-4			
15	OK-30	RADNA	<i>KRO (dvozonsko)- 12.2014.</i>	
16	OK-41	RADNA	<i>KRO – 4 ½“ – 01.2013.</i>	
17	OK-42	RADNA	<i>KRO – 4 ½“ – 01.2013.</i>	
18	OK-60	RADNA		
	PF-5			
19	OK-35	RADNA	<i>KRO – 4 ½“ -12.2012.-1.2013.</i>	
20	OK-38	RADNA	<i>TRO 12.2006.</i>	
21	OK-62	RADNA	<i>KRO (dvozonsko) 2015</i>	
22	OK-63	RADNA	<i>KRO (dvozonsko) 2015</i>	
23	OK-2	RADNA		
	PF-6			
24	OK-4	RADNA		
25	OK-23	RADNA		
26	OK-28	RADNA		
1	OK-1	UTISNA za povratno utiskivanje ležišne vode	KRS 2011	
2	OK-12	MJERNA		
3	OK-24	KONTROLNO- MJERNA za tlak	KRS i KRO 2012/2013	

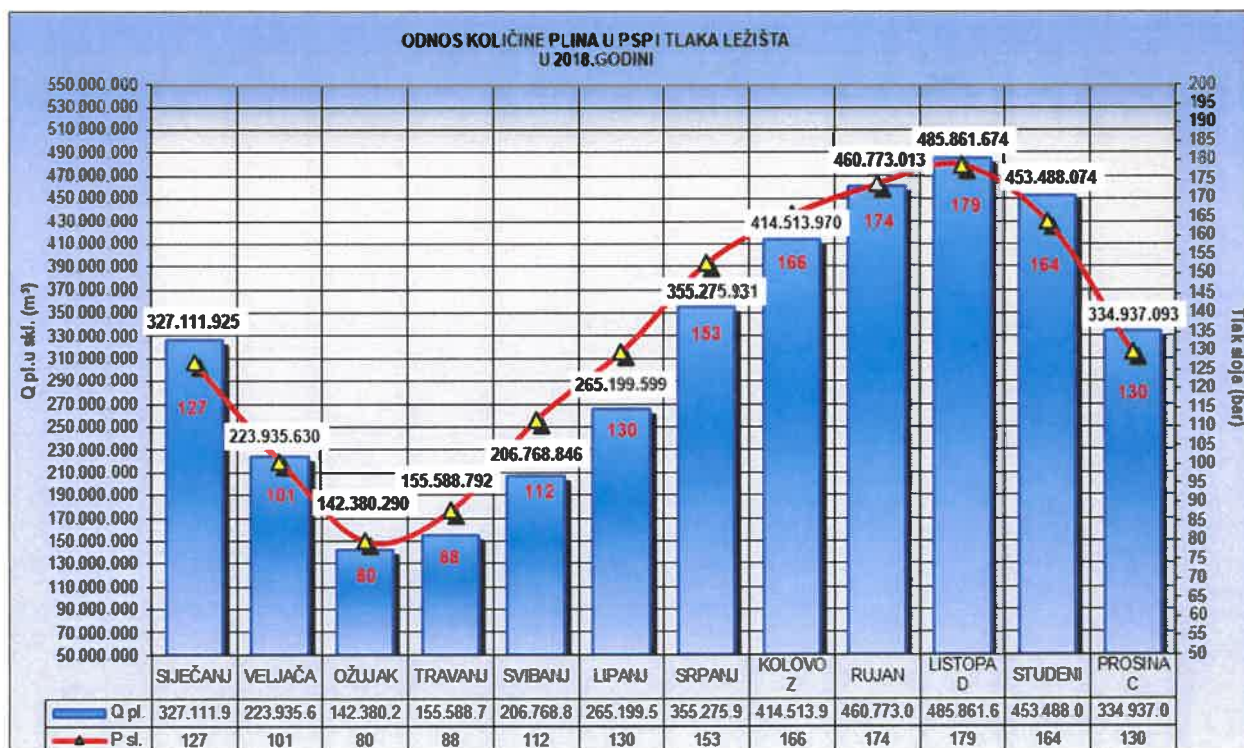
4	OK-31alfa	KONTROLNO- MJERNA za praćenje razdjelnice plin/voda		
5	OK-36alfa	MJERNA		
6	OK-40	KONTROLNO- MJERNA za tlak		
7	OK-50	KONTROLNO- MJERNA za kontrolu proboja plina		
8	OK-51	KONTROLNO- MJERNA za kontrolu proboja plina		
9	OK-27	UTISNA za povratno utiskivanje ležišne vode	KRS 2011	
10	OK-59H	KONTROLNO- MJERNA		
11	OK-56alfa	MJERNA	KRS i KRO 2013	

I tijekom rada skladišta u 2018. godini zamijećeno je odstupanje u odnosu ležišnog tlaka i količine plina koja se vodi da postoji u radnom volumenu. U važećem Rudarskom projektu eksploatacije ugljikovodika na eksploatacijskom polju „PSP Okoli“ – Podzemno skladište plina - Dopuna 5 (studeni 2012. godine) navodi se pomicanje histereze ležišnog tlaka u desno, koje je uslijedilo nakon 2005. godine (razlog pretlačivanje ležišta u 20. ciklusu do referentnog tlaka od 201,5 bar, 2007. godine) što je dovelo do povećane migracije plina u slabije propusne dijelove ležišta. Završen je projekt Integrirani računalni model PSP Okoli. Izračuni izrađeni u računalnom modelu daju sliku radnih parametara sustava podzemnog skladišta plina (trenutno stanje radnog volumena, trenutno stanje plinskog jastuka, maksimalne količine povlačenja i utiskivanja pri određenom

stanju radnog volumena...) te omogućiti optimalizaciju rada sustava PSP Okoli, a time osigurati sigurniji i pouzdaniji rad skladišnog sustava. Predmetni izračuni predstavljaju podlogu pri izradi novog dopunskog rudarskog projekta kojim će se verificirati nove vrijednosti radnih parametara skladišta.

Sukladno Planu poslovanja za 2018. godinu provedena je nabava plina u funkciji rada skladišta od 100.000.000 kWh odnosno 10.436.312 m³ plina te evidentirana na poziciji dugotrajne imovine.

Tablica 5. Odnos količine plina u PSP Okoli i ležišnog tlaka tijekom 2018. godine

U tablici 5. Prikazan je odnos količina plina u PSP-u i tlaka u ležištu tijekom 2018.godine.

2.3. ODRŽAVANJE SUSTAVA SKLADIŠTA PLINA

Radovi na održavanju sustava skladišta obavljali su se sukladno planu održavanja što obuhvaća strojarske, elektroenergetske, instrumentacijske, strojarsko-montažne, građevinske te radove na tehničkoj zaštiti objekata, osoba i ostale imovine, zatim radove interventnog održavanja prema potrebi te sve zakonom predviđene preglede, servise i mjerenja na objektima, opremi i okolišu.

U potpunosti je postignuto:

- funkcionalnost i raspoloživost objekata i uređaja potrebnih za utiskivanje plina
- funkcionalnost i raspoloživost objekata i uređaja potrebnih za povlačenje plina
- funkcionalnost sustava za nadzor i upravljanje poljem i postrojenjem
- funkcionalnost i pouzdanost sustava opskrbe električnom energijom
- funkcionalnost i pouzdanost sustava za mjerenje skladištenih količina plina
- funkcionalnost blokadnih sustava za tehnološku zaštitu objekata
- poštivanje zakonskih propisa i tehničkih normi
- ispravno određivanje režima utiskivanja i povlačenja i vođenja rada podzemnog ležišta

Osigurano je da su sve radne bušotine primale i proizvodile očekivane (projektirane) količine plina pri zadanim uvjetima rada.

Od kompleksnijih radova obavljeni su:

-Godišnji servisni radovi kompresorskih jedinica MK 170/3 i MK 171/4 i pratećih postrojenja.

Tijekom 31. ciklusa utiskivanja kompresorske jedinice MK 170/3 i 171/4 su radile bez zastoja.

- U svrhu bolje karakterizacije hidrodinamičkih svojstava ležišta te kvalitetnijeg praćenja radnih karakteristika skladišta obavljena su hidrodinamička mjerenja na bušotinama na kraju 30. ciklusa povlačenja i početka 31. ciklusa utiskivanja te na kraju 31. ciklusa utiskivanja i početka 31. ciklusa povlačenja:

- Obavljena su mjerenja statičkog gradijenta tlaka na bušotinama: Ok-20, Ok-24, Ok-30, Ok-31alfa, Ok-35, Ok-36, Ok-38, Ok-40, Ok-42, Ok-46, OK-48A, Ok-49beta, Ok-56alfa, Ok-1, Ok-27, Ok-28, Ok-37.

- Tijekom prosinca 2018. godine proveden je inspekcijski nadzor od strane rudarskog inspektora i uvid u izvođenje rudarskih radova sa pripadajućim objektima i postrojenjima na podzemnom

skladištu plina u Okolima te pregled tehničko-tehnološke dokumentacije i dokumentacije iz područja zaštite na radu. Nisu zabilježeni nedostaci.

- Uz navedeno obavljani su radovi tekućeg održavanja polja, postrojenja i infrastrukture prema planu nabave opreme i održavanja PSP Okoli za 2018. godinu te je:

- obavljena antikoroziivna zaštita dijela postrojenja i trafostanica platformi
 - obavljena su mehaničko-kemijska čišćenja kolona C11, AB1, AB2, RB1, RB2, R11 te separatora na bušotinskim platformama i podzemnog spremnika D2
 - obavljen je termovizijski pregled objekta 570 (Trafostanica)
 - obavljen servis klima uređaja na svim objektima PSP Okoli
 - obavljen servis sustava vibracija na moto-kompresorima u kompresornici prirodnog plina
 - obavljeno je ispitivanje i baždarenje sigurnosnih ventila na platformama i objektima kruga PSP Okoli
 - obavljen je servis sustava katodne zaštite na postrojenju PSP Okoli
 - završen pregled i servis dišnih ventila te zaustavljača plamena
 - obavljen servis trafostanica na platformama PSP Okoli
 - obavljen servis mjernih mjesta na mjernim separatorima platformi
 - obavljeno mjerenje debljine stijenki na plinovodima i objektima u krugu PSP Okoli
 - servisirane te nakon toga umjerene mjerne turbine FE-013 i FE-033 i FE-023
 - prema redovnom planu pregleda obavljena su ispitivanja posuda pod tlakom
 - servisirane su cirkulacijske pumpe kotlova 2 i 3
 - obavljen servis plamenika na kotlu br. 2 unutar zgrade kotlovnice
 - obavljani su radovi instrumentalnog održavanja kontaktnih manometara, i PT transmitera po platformama
 - obavljen godišnji pregled i servis automatskih blokadnih ventila
 - obavljen servis kranske dizalice u objektu 510
 - obavljen servis kompresora instrumentalnog zraka po platformama
 - obavljen servis i ispitivanje na sustavu za mjerenje kvalitete plina (plinski kromatograf, pripadajući mjerni etaloni).
 - završeno otklanjanje nedostataka po zadnjem Ex-nalazu (električna oprema) na platformama PSP Okoli.
-

2.4. IMOVINSKO-PRAVNI ODNOSI I UPRAVNI POSTUPCI

U rješavanju imovinsko-pravnih odnosa u sklopu vršenja odobrenih dodatnih istražnih radova na PSP Grubišno Polje, sklopljen je ugovor s Hrvatskim šumama, te su regulirani imovinsko-pravni odnosi sklapanjem ugovora s pravnim sljednicima dosadašnjih zakupodavca zbog promjene vlasničkog statusa nekretnina.

Rješavani su i međusobni odnosi s osnova naknade štete nastale prilikom izvođenja radova s ovlaštenicima naknade izvan kruga osoba s kojima PSP ima sklopljene ugovore o zakupu.

Nastavljen je projekt provedbe uknjižbe ranije stečenih prava PSP-a u zemljišnim i drugim knjigama, koji je i dalje u tijeku.

U svrhu utvrđivanja legalnosti objekata ishodenjem uporabne dozvole na nekretninama na kojima su izgrađene bušotine Ok-20, Ok-26 i Ok-1D, pribavljena je potrebna dokumentacija sa odgovarajućim geodetskim podlogama, kao i odgovarajući podaci i potvrde nadležnih tijela, za potrebe postupka kod nadležnog Ministarstva.

U tijeku je postupak rješavanja imovinsko-pravnih odnosa u svrhu upisa prava po zahtjevu PSP-a na bušotinama OK-36a i OK-56a u skladu s traženjem nadležnog Ministarstva.

Pribavljene su i odgovarajuće izjave i suglasnosti svih ovlaštenika radi reguliranja međusobnih ugovornih odnosa sukladno članku 7. Opće uredbe o zaštiti podataka (SL EU L119) i člancima 22. – 31. Zakona o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka (NN 42/18) u odnosu na podatke potrebne radi realizacije ugovornih obveza PSP-a

PSP aktivno učestvuje u postupku izrade i donošenja Izmjena i dopuna Prostornog plana zagrebačke županije u svrhu usklađenja granica Eksploatacijskog polja Okoli s navedenim Prostornim planom.

PSP, kao obveznik sudjeluje u Projektu Državne geodetske uprave radi uspostave jedinstvenog katastra infrastrukturnih vodova.

Tijekom izvještajnog razdoblja kontinuirano su rješavani pojedinačni zahtjevi vlasnika nekretnina nastalih u vezi s korištenjem nekretnina od strane PSP-a na eksploatacijskom polju Okoli, te prijenosi prava PSP-a na nove ovlaštenike.

Sudjelovanjem i aktivnostima, proveden je postupak udovoljavanja zahtjevima Zakona o nacionalnoj infrastrukturi prostornih podataka (NN 56/13, 52/18), u skladu sa zahtjevima INSPIRE direktive (direktiva 2007/2/EZ). U istu svrhu provedene su aktivnosti na održavanju geoinformacijskog sustava (GIS) sustava, te se ovi procesi nastavljaju ovisno o daljnjim zahtjevima u skladu s provedbom Direktive.

3. DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE

3.1. ZAŠTITA I OČUVANJE OKOLIŠA, ZAŠTITA ZDRAVLJA I SIGURNOST ZAPOSLENIKA

Tijekom 2018. godine nije bilo ozljeda na radu, izvanrednih događaja (požar, eksplozija, elementarna nepogoda, krađa i sl.), ni šteta na imovini Društva.

Mjere zaštite na radu provođene su redovito i u opsegu predviđenom zakonskom regulativom kao i internim aktima Društva.

Tijekom 2018. godine iz područja zaštite na radu provedene su sljedeće aktivnosti:

- zdravstveni pregledi zaposlenika koji obavljaju poslove s posebnim uvjetima rada, zdravstveni pregledi zaposlenika vezanih za rad s računalom i zdravstveni pregledi osoba na stručnom osposobljavanju
- pregledi radne opreme plinske kotlovnice te kompresorske jedinice MK-1N i MK-2N koje su ugrađene u sklopu projekta Dogradnja kompresorske stanice, kao i mjerenje fizikalnih štetnosti (buka i vibracija) nastalih radom navedenih kompresorskih jedinica
- osposobljavanje zaposlenika za poslove upravljanja i rukovanja energetskim postrojenjima i uređajima
- osposobljavanje zaposlenika za rukovatelje transportnim sredstvima
- redovno godišnje ispitivanje maske i baze dišnih aparata
- dezinfekcija, dezinfekcija i deratizacija kao opća mjera na radnim prostorima i prostorijama
- nabava zaštitne odjeće i obuće

Mjere zaštite od požara obuhvaćale su provedbu preventivnih mjera zaštite od požara i eksplozija i to:

- ispitivanje postojećeg sustava za otkrivanje i dojavu požara, sustava za gašenje požara pomoću CO₂, plinodojavnog sustava za detekciju metana (CH₄), hidrantske mreže i sigurnosne rasvjete
 - ispitivanje novog sustava za otkrivanje i dojavu požara i sustava za gašenje požara pomoću CO₂, koji je izgrađen u sklopu projekta Dogradnja kompresorske stanice vezanog na zaštitu od požara novih kompresora MK-1N i MK-2N
-

- periodični servisni pregled prijenosnih i prijevoznih vatrogasnih aparata
- umjeravanje uređaja za detekciju i mjerenje eksplozivnih plinova
- godišnji pregled stanja dimnjaka na lokaciji PSP Okoli
- održavanje vatrogasne i vježbe evakuacije i spašavanja
- godišnji pregled i ispitivanje sirene za uzbunjivanje

Mjere zaštite okoliša u svrhu zaštite tla, zraka i voda odvijale se, sukladno zakonskim odredbama:

- povremena mjerenja onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora (malih i srednjih uređaja za loženje i motora s unutrašnjim izgaranjem)
- zbrinjavanje otpada sukladno važećoj regulativi iz područja postupanju s otpadom, pri čemu je u protekloj godini nastao miješani komunalni otpad i proizvodni otpad (jedna vrste neopasnog otpada i sedam vrsti opasnog otpada)
- određivanje analitičkih pokazatelja prema trenutnom uzorku sanitarnih i zauljenih voda od ovlaštenog laboratorija a prema graničnim vrijednostima iz vodopravne dozvole
- dostava podataka o izvorima, vrsti, količini, načinu i mjestu ispuštanja, prijenosa i odlaganja onečišćujućih tvari i otpada u okoliš, putem jedinstvenog registra o ispuštanju, prijenosu i odlaganju onečišćujućih tvari i otpada u okoliš za proteklu godinu.
- dostava obrasca IDU-OK Državnom zavodu za statistiku u svrhu izvještavanja o investicijama u zaštitu okoliša
- izrađena dokumentacija za viši razred postrojenja SEVESO Direktiva (2012/18/EU) te proslijeđena Ministarstvu zaštite okoliša i energetike
- revidirana je postojeća prosudba ugroženosti postrojenja na lokaciji PSP Okoli u dijelu koji se odnosi na tjelesnu zaštitu

Upravljanje rizikom na radnom mjestu je jedan od ključnih alata za poboljšanje profesionalnih sigurnosnih i zdravstvenih uvjeta rada.

Temeljem gore navedenog u protekloj godini donijeti su slijedeći dokumenti:

- Politika sprječavanja velikih nesreća
 - Pravilnik o osobnim zaštitnim sredstvima Podzemnog skladišta plina d.o.o.
 - Procedura za upravljanje rizikom po zdravlje i sigurnost Podzemnog skladišta plina d.o.o.
 - Lista pojedinačnih ciljeva i programa zaštite zdravlja i sigurnosti
 - Lista ciljeva i programa upravljanja okolišem
-

3.2. SUSTAV UPRAVLJANJA KVALITETOM

U srpnju 2018. godine provedeni su auditi sustava za sve tri certificirane norme. Time je Društvo nastavilo uspješno primjenjivati sustav upravljanja u skladu sa zahtjevima revidiranih norma HRN EN ISO 9001:2015 (Sustav upravljanja kvalitetom), HRN EN ISO 14001:2015 (Sustav upravljanja zaštitom okoliša) i OHSAS 18001:2007 (Sustav upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnosti).

Poštujući zahtjeve navedenih normi, PSP kontinuirano radi na poboljšanju kvalitete poslovanja i brige za sve korisnike usluga sustava skladišta plina. Sustavnim praćenjem rizika i utjecaja poslovnih aktivnosti na zdravlje i sigurnost zaposlenika i okoliša te poduzimanjem preventivnih mjera radi sprječavanja i/ili smanjenja nepoželjnih utjecaja na zdravlje, sigurnost i okoliš, Društvo prihvaća i provodi zakonom propisane norme, ali istodobno i samo određuje više kriterije te sustavno nadzire provođenje istih.

4. RAZVOJ I INVESTICIJE

Plan ulaganja u investicijske projekte za 2018. godinu izrađen je u Sektoru razvoja i investicija i sastavni je dio Plana poslovanja za 2018. godinu.

Glavne odrednice plana ulaganja u investicijske projekte su povećanje kapaciteta utiskivanja plina u skladište i omogućavanje rezervnih kapaciteta utiskivanja, povećanje sigurnosti i pouzdanosti rada postojećeg skladišta plina PSP Okoli uz smanjenje negativnih utjecaja na okoliš te istražni radovi na području eksploatacijskog polja ugljikovodika "Grubišno polje" u svrhu izgradnje novog podzemnog skladišta plina, tj. daljeg razvoja sustava skladišta plina.

Stručna i zakonska podloga za izradu plana ulaganja bili su slijedeći dokumenti:

- Dopunski rudarski projekt eksploatacije ugljikovodika na eksploatacijskom polju „PSP Okoli“ – podzemno skladište plina – šesta dopuna, PSP d.o.o., studeni 2015. godine
- Plan razvoja sustava skladišta plina 2017.-2021.
- Rješenje Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva od 6. prosinca 2011. godine o odobrenju za istraživanje mineralnih sirovina – dodatni istražni radovi u cilju utvrđivanja mogućnosti skladištenja ugljikovodika u geološkim strukturama na eksploatacijskom polju ugljikovodika „Grubišno polje“ s odobrenim Planom i programom dodatnih istražnih radova
- Pojednostavljeni rudarski projekti, stručne studije te interni akti PSP-a

Sveukupna realizacija investicijskih projekata u 2018. godini prikazana je u tablici ispod te su u nastavku dani opisi aktivnosti po projektima:

Tablica 6. Ostvarenje ulaganja u projekte

RB.	NAZIV PROJEKTA	PLAN 2018.	OSTVARENJE I.-XII. 2018.	% ost. 4/3
0	1	3	4	5
		(u 000 kn)	(u 000 kn)	
1.	Dogradnja kompresorske stanice	14.561	10.121	69,51
2.	PSP Grubišno Polje	19.680	8.004	40,67
3.	Dogradnja ulazno / izlaznog separatora	2.020	1.564	77,43
4.	Povezivanje PSP Okoli na javnu pristupnu mrežu svjetlovodom	1.500	61	4,07
	ULAGANJE U PROJEKTE	37.761	19.749	52,30

PSP GRUBIŠNO POLJE

PSP na eksploatacijskom polju ugljikovodika "Grubišno polje" izvodi dodatne istražne radove temeljem Rješenja Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva iz 2011. godine, u cilju utvrđivanja mogućnosti skladištenja ugljikovodika (prirodnog plina) u geološkim strukturama.

Izrađen je Elaborat o rezervama ugljikovodika za eksploatacijsko polje ugljikovodika "Grubišno polje" sa stanjem na dan 31.12.2016. godine – 2. obnova. Povjerenstvo za utvrđivanje rezervi ugljikovodika, geotermalnih voda za energetske svrhe i podzemna skladišta plina Ministarstva zaštite okoliša i energetike, nakon provedenog postupka ocjene Elaborata, donijelo je dana 31. siječnja 2018. godine Rješenje o potvrdi količine i kakvoće rezervi ugljikovodika na eksploatacijskom polju ugljikovodika "Grubišno polje".

Uz povoljnu okolnost da je u 2017. godini promijenjen najveći dopušteni udio dušika u standardnoj kvaliteti plina u transportnom sustavu, tj. podignut je na 7% vol. (HERA – Opći uvjeti opskrbe plinom), s Operatorom transportnog sustava početkom 2018. godine usuglašene su i dogovorene tehničko-tehnološke mogućnosti priključenja bušotina na lokaciji eksploatacijskog polja na transportni sustav, što će omogućiti privođenje bušotina i ležišta u probnu eksploataciju, kao prvu fazu prije konačne prenamjene ležišta u podzemno skladište plina (primijenit će se tehničko-tehnološki postupak miješanja plina iz ležišta s plinom uzetim iz transportnog sustava te će se tako umiješani plin ponovno vraćati u transportni sustav).

Izvršena je re-obrada i re-interpretacija 3D seizmike na eksploatacijskom polju ugljikovodika "Grubišno polje" u cilju dobivanja seizmičke slike veće rezolucije, a napravljena je i dubinska

migracija u cilju prikaza točnijih geoloških odnosa u dubini, s izradom strukturnih karata po krovini ležišta (usluga reinterpretacije je bila ugovorena kao vanjska usluga).

U mjesecu ožujku 2018. izrađeni su Pojednostavljeni rudarski projekti za hidrodinamička mjerenja i mjerenje proizvodnog i utisnog profila na bušotinama Gr-1 i Gr-2z na eksploatacijskom polju ugljikovodika "Grubišno Polje", temeljem dobivenih Suglasnosti za izradu od Ministarstva zaštite okoliša i energetike, te su dostavljeni u isto Ministarstvo na uvid. Ministarstvo je dana 26. ožujka 2018. izdalo Potvrde za predmetne Pojednostavljene rudarske projekte, odnosno dopuštenje za izvođenje rudarskih radova sukladno projektima. Po dobivanju Potvrda, pokrenut je postupak ugovaranja izvođenja projektiranih rudarskih radova i mjerenja te je, nakon provedenog otvorenog postupka nabave, sklopljen Ugovor za rudarske radove i mjerenja u bušotinama Gr-1z i Gr-2z na eksploatacijskom polju ugljikovodika Grubišno Polje. Također su provedeni postupci nabave i ugovaranja za prateće usluge i radove kod izvođenja rudarskih radova, tj. građevinske usluge, transportne usluge, vatrogasne usluge i usluge zbrinjavanja otpada. Izvođenje rudarskih radova – ispitivanje bušotina započelo je dana 1. listopada 2018.. godine. Tijekom obavljanja radova, izvršena su sva planirana hidrodinamička i elektrokarotazna mjerenja, kako je to projektima predviđeno. Radovi su završili dana 29. studenog 2018. godine. Bušotine su zatvorene i osigurane te se do kraja dodatnih istražnih radova na eksploatacijskom polju ne planira više izvođenje nikakvih rudarskih radova.

Nakon dobivenog Rješenja o prihvatljivosti za okoliš namjeravanog zahvata izgradnje podzemnog skladišta prirodnog plina na eksploatacijskom polju ugljikovodika "Grubišno polje" iz 2017. godine, dogodile su se promjene u koncepciji projekta u izvođenju prve faze projekta zbog kojih je izrađen Elaborat zaštite okoliša priključenja postojećih bušotina Gr-1z i Gr-2z za inicijalno crpljenje prirodnog plina iz eksploatacijskog polja ugljikovodika Grubišno Polje u svrhu izgradnje podzemnog skladišta prirodnog plina. Elaborat je dostavljen u Ministarstvo zaštite okoliša i energetike radi provođenja postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš. Izdavanje novog Rješenja očekuje se u prvoj polovici 2019. godine.

Svakako je važno napomenuti i da je Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta, temeljem Zakona o strateškim investicijskim projektima Republike Hrvatske (NN 29/18, 114/18), donijelo dana 26. veljače 2018. godine Odluku o uvrštenju na listu strateških projekata projekt izgradnje podzemnog skladišta plina na eksploatacijskom polju ugljikovodika Grubišno Polje te Odluku o osnivanju Operativne skupine i imenovanju voditelja Operativne skupine.

Financijska realizacija projekta u 2018. godini iznosila je 40,67% planiranih sredstava. Glavni razlog tome je što je inicijalno planirano izvođenje opsežnijih i dugotrajnijih rudarskih radova – ispitivanja bušotina Gr-1z i Gr-2z te su shodno tome izrađeni i pojednostavljeni rudarski projekti i dostavljeni u Ministarstvo zaštite okoliša i energetike na potvrdu. Nakon razmatranja projekata, Ministarstvo nije dalo dopuštenje za izvođenje rudarskih radova na projektirani način, jer bi isti zahtijevali spaljivanje na baklju većih količina prirodnog plina pridobivenog iz ležišta. Naknadno je s Ministarstvom usuglašen reducirani obim ispitivanja bušotina te je isti i obavljen. Troškovi obavljenih rudarskih radova manjeg obima su bili manji od inicijalno planiranih.

Slika 3. Ispitivanje bušotine Gr-2z na eksploatacijskom polju "Grubišno polje"

DOGRADNJA KOMPRESORSKE STANICE

Projekt sveobuhvatne rekonstrukcije postojeće kompresorske stanice na PSP Okoli pokrenut je kako bi se ostvarili sljedeći ciljevi:

- Povećanje sigurnosti u provedbi postupka utiskivanja plina u ležište
- Povećanje kapaciteta utiskivanja
- Osiguravanje rezervnih kapaciteta u slučaju ispada jedne od kompresorskih jedinica

-
- Osiguravanje diversifikacije pogonskih goriva čime se ostvaruju pretpostavke kvalitetnijeg upravljanja troškovima u budućem razdoblju
 - Smanjenje emisija štetnih plinova

Realizacija projekta započela je u 2015. godini sklapanjem ugovora sa zajednicom ponuditelja (po principu ključ u ruke).

Nakon što je u prethodnom razdoblju izvršena instalacija nove kompresorske jedinice MK-5N pogonjene elektromotorom koja je i puštena u probnu eksploataciju, tijekom 2018. godine na projektu su obavljene sljedeće aktivnosti:

- Ugrađene su nove kompresorske jedinice MK-1N i MK-2N pogonjene plinskim motorima
- Dana 21. svibnja 2018. godine obavljen je interni tehnički pregled za jedinice MK-1N i MK-2N te su strojevi pušteni u testni rad
- Zbog učestalih kvarova na MK-1N i MK-2N (najčešće brtvenice), neadekvatnog odziva izvođača na rješavanje predmetnih kvarova, neriješenog problema regulacije radnih kapaciteta predmetnih kompresora, nedostajuće potrebne dokumentacije i neotklonjenih nedostataka, do kraja ciklusa utiskivanja plina 2018. godine, jedinice MK-1N i MK-2N su još uvijek bile u testnom radu
- Usljed produljenja radova i trajanja projekta, sklopljen je dodatak ugovoru s tvrtkom koja pruža uslugu stručnog nadzora svih segmenata provedbe projekta
- Od nadležnog Ministarstva zaštite okoliša i energetike ishodište je rješenje o probnoj eksploataciji do 1. studenog 2019. godine
- Izvršen je servis strojeva od strane Izvođača (remont i zamjena brtvenica na MK-1N i MK-2N)

Potrebno je napomenuti kako je unatoč probnoj eksploataciji MK-5N jedinice, testnom radu MK-1N i MK-2N jedinica s navedenim problemima u testnom radu te otklanjanju uočenih nedostataka, PSP sezonu utiskivanja 2018. godine odradilo uz potpuno izvršenje svih preuzetih ugovornih obveza što podrazumijeva prihvaćanje svih nominacija/renominacija svojih korisnika.

Što se tiče financijske realizacije u 2018. godini, ona je u skladu s ugovorenim vrijednostima i trenutnim statusom projekta.

Slika 3. Nova kompresorska jedinica MK-2N

DOGRADNJA ULAZNO/IZLAZNOG SEPARATORA

Kapacitet postojećeg ulazno/izlaznog separatora plina na PSP Okoli je 160.000 m³/h. S obzirom na to da je maksimalni kapacitet povlačenja plina 240.000 m³/h, kapacitet postojećeg separatora nije bio adekvatan što, pri radu iznad 160.000 m³/h izravno utječe na kvalitetu izlaznog plina, odnosno na njegovu vlažnost koja se mjeri kontinuirano. Budući da Mrežna pravila transportnog sustava propisuju standardnu kvalitetu plina koju operator skladišnog sustava mora poštovati, nužno je bilo povećati kapacitet ulazno/izlazne separacije i ostvariti propisanu kvalitetu plina.

U 2017. godini izrađena je tehnička dokumentacija za zamjenu ulazno/izlaznog horizontalnog separatora plina, a nakon toga je proveden postupak nabave i sklapanja ugovora za isporuku i montažu separatora.

Tijekom ožujka 2018. godine obavljani su građevinski radovi na sanaciji temelja i obavljena je isporuka separatora u okviru ugovorenog roka. Ugradnja, odnosno potrebni strojarški i instrumentalni radovi obavljani su tijekom hidrodinamičkih mjerenja na bušotinama PSP Okoli između 30. ciklusa povlačenja i 31. ciklusa utiskivanja od 2. do 6. travnja 2018. godine (stajanje

postrojenja 96 sati) nakon čega je separator pušten u pokusni rad. Tijekom pokusnog rada nisu evidentirani nedostaci te je nakon obavljenog internog tehničkog pregleda odobrena upotreba u pogonskim uvjetima.

Slika 5. Novi ulazno-izlazni separator kapaciteta 240.000 m³/h plina

POVEZIVANJE PSP OKOLI NA JAVNU PRISTUPNU MREŽU SVJETLOVODOM

Pogon PSP Okoli povezan je na javnu pristupnu mrežu bežičnim linkom i rezervnim GSM routerom. Predmetni bežični link je nesiguran, linija se često u potpunosti ili djelomično prekida te pogon ostaje bez internetske i telefonske veze (osim direktnih telefonskih linija). Za potrebe sale kontrole i dispečerskog softvera, a da bi se osigurao stalni pristup kupaca i komunikacija s Operatorom transportnog sustava, potrebna je stalna i pouzdana veza. Postavljanjem pouzdane veze omogućilo bi se i postavljanje servera, koji su sada na lokaciji sjedišta tvrtke u Zagrebu, na lokaciju PSP Okoli.

Jedino pouzdano rješenje je povezivanje pogona na javnu pristupnu mrežu svjetlovodnim kablom. Predmetno rješenje, tj. povezivanje na javnu pristupnu mrežu planira se izvesti na sljedeći način:

- Postavljanje svjetlovodnog kabela od pogona PSP Okoli do mjerno redukcijuskog čvora Ludina (Okoli) uz koridor 20" plinovoda u služnosti tvrtke Plinacro d.o.o.
- Zakup dvije niti (uz izradu spojnice) od mjerno redukcijuskog čvora Ludina (Okoli) do Ivanić Grada gdje postoji redundantni izlaz na javnu pristupnu mrežu.

Da bi se realiziralo predmetno planirano povezivanje, potrebno je poduzeti sljedeće radnje:

- Izraditi idejno rješenje i idejni projekt
- Ishoditi lokacijsku dozvolu
- Zatražiti posebne uvjete od svih zainteresiranih javnopravnih tijela
- Izraditi glavni projekt
- Ishoditi građevinsku dozvolu
- Riješiti imovinsko-pravne odnose
- Ugovoriti isporuku i ugradnju kabela i montažne radove
- Ugraditi predmetnu opremu
- Izraditi dokumentaciju izvedenog stanja (projekt, atesti, dokumenti kvalitete i dr.)
- Ishoditi uporabnu dozvolu

U 2018. godini obavljene su sljedeće aktivnosti na projektu:

- Izrađeno je idejno rješenje
 - Dobiveni su posebni uvjeti od tvrtke Plinacro d.o.o.
 - Zatraženo je očitovanje ureda koji izdaje dozvole od koga sve treba tražiti posebne uvjete
 - Ishodeni su svi posebni uvjeti
 - Izrađen je Idejni projekt
 - Ishođena je Lokacijska dozvola
 - Izrađen je Glavni projekt koji je usklađen s Lokacijskom dozvolom
 - Ishođena je Građevinska dozvola
 - Pokrenut je postupak potpisivanja ugovora za zakup svjetlovodnih niti
 - Izrađen je elaborat za rješavanje imovinsko-pravnih odnosa
-

Aktivnosti koje slijede su:

- Izrada separata elaborata za rješavanje imovinsko-pravnih odnosa i rješavanje istih
- Ugovaranje isporuke opreme i radova
- Izvođenje radova i ugradnja opreme
- Tehnički pregled i ishodenje uporabne dozvole

Financijska realizacija projekta u 2018. godini bila je 4% od planiranih sredstava. Razlog tomu je što je plan bio realizirati projekt do kraja 2018. godine, ali je ishodenje suglasnosti na glavni projekt i posebnih uvjeta od pojedinih javnopravnih tijela trajalo duže od planiranog. Navedeno je utjecalo na stjecanje uvjeta za slanje zahtjeva za građevinsku dozvolu i rješavanja imovinsko-pravnih odnosa. Projekt se planira realizirati do kraja 2019. godine.

ULAGANJE U OSTALU DUGOTRAJNU IMOVINU

Pored ulaganja u navedene projekte tijekom 2018. godine realizirano je ulaganje u ostalu dugotrajnu imovinu u iznosu od 29.782.712 kune.

Tablica 7. Ulaganje u ostalu dugotrajnu imovinu

RB.	O P I S	OSTVARENJE I.-XII. 2018.	PLAN 2018.	% ost. 2/3
0	1	2	3	4
		(u 000 kn)	(u 000 kn)	
1.	POGONSKA OPREMA	109	907	12,02
1.1.	Alati: Alat za električare i instrumentalnu radionu (instrumentalni stol)	109	140	77,86
1.2.	Tehnološka oprema - Manometri, etaloni, unimeri i taylori	0	15	0,00
1.3.	Energetska oprema: Rekonstrukcija TS platformi	0	752	0,00
2.	NAMJEŠTAJ: Uredski namještaj - Garderobni ormari	32	50	64,00
3.	OPREMA: Bijela tehnika	0	5	0,00
4.	Ostalo	142	188	75,53
4.1.	Oprema za zaštitu od požara - Vatrogasni aparati, cijevi, armature i nadzemni hidranti	0	30	0,00
4.2.	Znakovi sigurnosti	0	10	0,00
4.3.	Agregat za struju	84	90	93,33
4.4.	Licence FPP PROJECT 2016 WIN ENGLISH MEDIALESS	11	11	100,00
4.5.	Ostala informatička oprema	41	41	100,00
4.6.	Radna ergonomska stolica	5	5	100,00
4.7.	Naljepnice za aute	1	1	100,00
5.	Prirodni plin u funkciji rada PSP Okoli	29.500	30.000	98,33
	I. OPREMA ZA POTREBE DRUŠTVA	29.783	31.150	95,61
	SVEUKUPNO ULAGANJE U OSTALU DUGOTRAJNU IMOVINU (I.)	29.783	31.150	95,61

Materijalno značajnije stavke ulaganja u ostalu dugotrajnu imovinu jesu:

Nabava garderobnih ormara

Zbog dotrajalosti starih nabavljeni su novi garderobni ormari za sve djelatnike koji rade u tehnološkom procesu.

Slika 4. Novi garderobni ormari

Nabava instrumentalnog stola sa energetske kanalom

Instrumentalni stol služi za kontrolu i umjeravanje mjernih i instrumentacijskih uređaja. S obzirom da je stari stol dotrajavao i nije ga bilo moguće kvalitetno osposobiti, zbog nemogućnosti nabave rezervnih dijelova, nabavljen je i instaliran novi.

Slika 5. Novi instrumentalni stol sa energetske kanalom

Nabava prirodnog plina u funkciji rada PSP Okoli

Prirodni plin koji se nalazi u ležištu PSP Okoli dijeli se na dio koji ima funkciju plinskog jastuka, odnosno trajno se nalazi u ležištu i služi za održavanje osnovne energije (u vidu tlaka) potrebne za rad skladišta i u vlasništvu je RH, te na onaj koji se nalazi u tzv. radnom volumenu skladišta, odnosno koji se utiskuje i povlači tijekom godine i u vlasništvu je korisnika podzemnog skladišta plina.

Nakon 30 godina rada podzemnog skladišta plina uočene su nesukladnosti u količinama plina koje se vode u radnom volumenu, a u odnosu na očekivani radni tlak u skladištu za te količine. Razlog tome je što je tijekom 30 godina rada skladišta vrlo vjerojatno došlo do migracije dijela utisnutog plina iz efektivnog dijela radnog volumena, tj. onog dijela koji se koristi za rad skladišta, u dijelove ležišta u kojima taj plin više ne sudjeluje u efektivnom radu skladišta.

Djelomično je to prikazano i objašnjeno u Rudarskom projektu eksploatacije ugljikovodika na eksploatacijskom polju „PSP Okoli“ – Podzemno skladište plina - Dopuna 5. Nastavno na navedeno, izrađen je integrirani računalni model PSP Okoli, koji prikazuje i prati sliku stanja radnog volumena PSP Okoli, a sve će biti dokumentirano u sljedećem dopunskom rudarskom projektu PSP Okoli.

Na osnovu trenutno dostupnih podataka u Planu poslovanja za 2018. godinu planirana su sredstva za kupnju plina u funkcija rada skladišta te je provedena nabava 100.000.000 kWh odnosno 10.436.312 m³ plina i evidentirana na poziciji dugotrajne imovine.

5. TEMELJNA FINANCIJSKA IZVJEŠĆA

5.1. RAČUN DOBITI I GUBITKA

Račun dobiti i gubitka za 2018. godinu iskazuje ovaj rezultat:

- ukupni prihodi	138.592.525 kn
- ukupni rashodi	129.024.312 kn
- bruto dobit	9.568.213 kn
- porezna obveza	1.717.536 kn
- neto dobit	7.850.677 kn

Tablica 8. Prikaz računa dobiti i gubitka po godinama

Opis	Ostvarenje 2018.	Plan 2018.	Ostvarenje 2017.	Indeks 2/3
1	2	3	4	5
	u 000 kn	u 000 kn	u 000 kn	
A POSLOVNI PRIHODI (I. do III.)	135.603	135.303	140.309	100,22
I. Prihodi od prodaje s poduzeticima unutar grupe	1.332	1.326	1.346	100,44
II. Prihodi od prodaje (izvan grupe)	133.369	133.877	135.310	99,62
III. Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	903	100	3.653	903,07
B POSLOVNI RASHODI (I. do VII.)	122.635	105.276	127.864	116,49
I. Materijalni troškovi (a.+b.+c.)	36.625	39.575	43.975	92,55
a.) Troškovi sirovina i materijala	22.005	23.015	20.349	95,61
b.) Troškovi prodane robe	21	0	170	0,00
c.) Ostali vanjski troškovi (troškovi usluga)	14.599	16.560	23.455	88,16
II. Troškovi osoblja (a.+b.+c.)	13.760	14.857	13.446	92,62
a.) Neto plaće i nadnice	8.073	8.764	7.851	92,11
b.) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	3.726	3.943	3.645	94,49
c.) Doprinosi na plaće	1.962	2.150	1.950	91,24
III. Amortizacija	44.158	44.142	42.696	100,04
IV. Ostali troškovi	6.152	6.702	5.717	91,80
V. Vrijednosna usklađenja (a.+b.)	4	0	0	0,00
a.) Dugotrajne imovine osim financijske imovine	0	0	0	0,00
b.) Kratkotrajne imovine osim financijske imovine	4	0	0	0,00
VI. Rezerviranja	21.935	0	22.031	0,00
VII. Ostali poslovni rashodi	0	0	0	0,00
C DOBIT ILI GUBITAK IZ OSNOVNE DJELATNOSTI (A-B)	12.969	30.027	12.445	43,19
D FINANCIJSKI PRIHODI	2.989	1.000	2.255	298,91
E FINANCIJSKI RASHODI	6.389	6.650	7.394	96,08
F DOBIT ILI GUBITAK IZ FINANCIJSKE DJELATNOSTI (D-E)	-3.400	-5.650	-5.140	60,18
G UKUPNI PRIHODI (A+D)	138.593	136.303	142.564	101,68
H UKUPNI RASHODI (B+E)	129.024	111.926	135.258	115,28
I BRUTO DOBIT ILI GUBITAK TEK. GODINE (G-H)	9.568	24.377	7.306	39,25
J POREZ NA DOBIT	1.718	4.388	854	39,14
K NETO DOBIT ILI GUBITAK TEK. GODINE (I-J)	7.851	19.989	6.452	39,27

PRIHODI

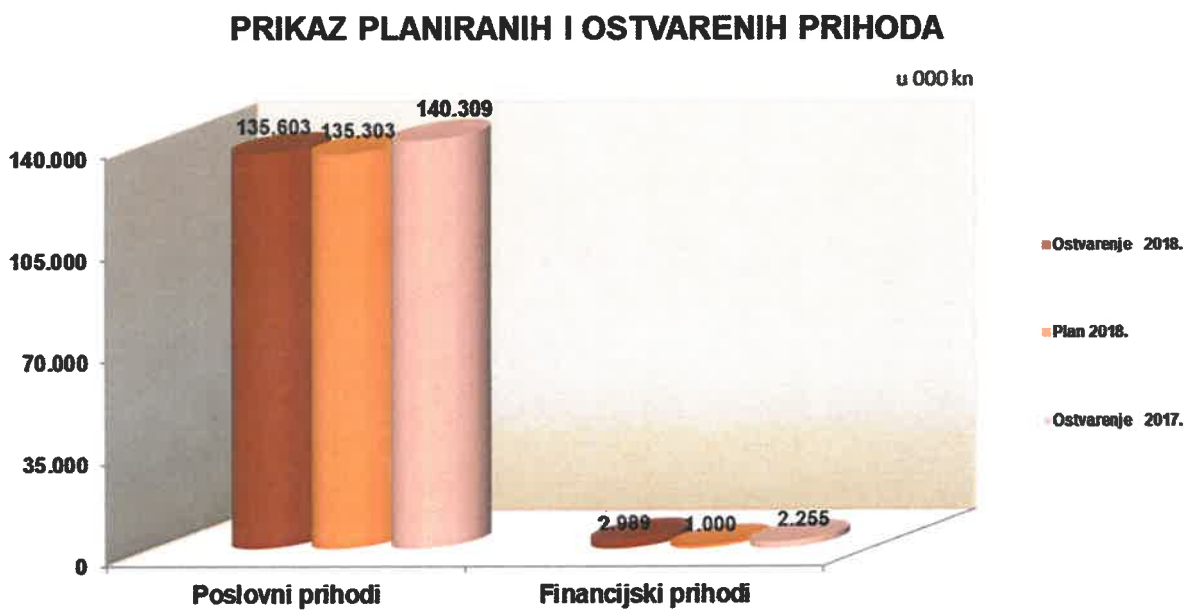
Tijekom izvještajnog razdoblja PSP je ostvario ukupne prihode u iznosu od 138.592.525 kuna, koji se dijele na:

- poslovne prihode 135.603.391 kn
(prihodi od usluge skladištenja plina i ostali poslovni prihodi)
- financijske prihode 2.989.134 kn
(ostali prihodi na osnovi kamata, tečajne razlike i nerealizirani dobici (prihodi) od financijske imovine)

Tablica 9. Ukupni prihodi – plan i ostvarenje

u 000 kn

OPIS	Ostvarenje 2018.	Plan 2018.	Ostvarenje 2017.	Indeks 2/3
1	2	3	4	5
Poslovni prihodi	135.603	135.303	140.309	100,22
Financijski prihodi	2.989	1.000	2.255	298,91
UKUPNI PRIHODI	138.593	136.303	142.564	101,68

Slika 6. Ukupni prihodi – plan i ostvarenje

Ukupni se prihodi sastoje od poslovnih i financijskih prihoda.

Poslovni prihodi čine 97,84% strukture ukupnih prihoda, a financijski 2,16%. Prihode od prodaje usluga skladištenja plina, koji čine 99,33% poslovnih prihoda, definirani su u okviru maksimalnog dozvoljenog prihoda za regulacijsko razdoblje koji je određen od strane HERA-e.

Prihodi od prodaje u promatranom razdoblju 2018. godine manji su za 1.955.994 kuna, odnosno za 1,43% u odnosu prema istom razdoblju 2017. godine. Smanjenje prihoda od prodaje rezultat je primjenjivanja novih, nižih tarifnih stavki od 1. siječnja 2018. godine, a u skladu s Odlukom o iznosu tarifnih stavki za skladištenje plina (NN 122/16).

U 2018. godini ukupni ostvareni prihodi su veći od planiranih za 2.289.525 kuna (1,68%) i to prvenstveno zbog pozitivnih tečajnih razlika po dugoročnom kreditu, koji je ugovoren uz valutnu klauzulu. U odnosu prema 2017. godini ukupni prihodi manji su za 3.971.113 kuna (2,79%), i to najviše zbog smanjenja prihoda od prodaje, uslijed primjenjivanja nižih tarifnih stavki u 2018. godini.

Ostali poslovni prihodi prvenstveno se odnose na prihode od ukidanja rezerviranja, penala i prodaje otpadnog materijala te se razlikuju od planiranih s obzirom na prirodu i nemogućnost njihova preciznog planiranja. U 2018. godini ostali poslovni prihodi veći su od planiranih za 803.073 kuna prvenstveno zbog prihoda od prodaje rashodovane dugotrajne imovine. U odnosu prema 2017. godini ostali poslovni prihodi manji su za 2.749.617 kuna budući da je u 2017. godini značajni iznos predmetnih prihoda činio prihod od ukidanja vrijednosnog usklađenja zaliha temeljem izmjene računovodstvenih politika.

Financijski prihodi ovisni su o količini slobodnih novčanih sredstava koja se mogu oročiti/uložiti u financijsku imovinu, kretanju kamatnih stopa na novčana sredstva i novčane ekvivalente te pozitivnih tečajnih razlika, iz čega proizlazi razlika između planiranih i ostvarenih iznosa i razlika između ostvarenja u usporednim izvještajnim razdobljima.

Niže u tablici prikazan je pregled strukture ukupnih prihoda ostvarenih u izvještajnom razdoblju u odnosu prema prethodnomu razdoblju i u odnosu prema planu za izvještajno razdoblje.

Tablica 10. Struktura ukupnih prihoda

Opis	Ostvarenje 2018.	Plan 2018.	Ostvarenje 2017.	Indeks 2/3
1	2	3	4	5
	u 000 kn	u 000 kn	u 000 kn	
A) POSLOVNI PRIHODI	135.603	135.303	140.309	100,22
<i>PRIHODI OD PRODAJE S PODUZETNICIMA UNUTAR GRUPE</i>	<i>1.332</i>	<i>1.326</i>	<i>1.346</i>	<i>100,44</i>
<i>PRIHODI OD PRODAJE (IZVAN GRUPE)</i>	<i>133.369</i>	<i>133.877</i>	<i>135.310</i>	<i>99,62</i>
<i>OSTALI POSLOVNI PRIHODI (IZVAN GRUPE)</i>	<i>903</i>	<i>100</i>	<i>3.653</i>	<i>903,07</i>
PRIHODI OD ZAKUPA	0	0	0	0,00
PRIHODI OD NAPLATA ŠTETE OD OSIGURAVAJUĆEG DRUŠTVA, OBRAČUNATI PENALI, PRIHOD OD UKIDANJA REZERVIRANJA I PRIHODI OD PRIMLJENIH SUBVENCija	903	100	3.653	903,07
B) FINANCIJSKI PRIHODI	2.989	1.000	2.255	298,91
OSTALI PRIHODI S OSNOVE KAMATA	228	300	301	76,00
TEČAJNE RAZLIKE	2.554	0	1.087	0,00
NEREALIZIRANI DOBICI - PRIHODI OD UDJELA U NOVČANIM FONDovima	207	700	867	0,00

RASHODI

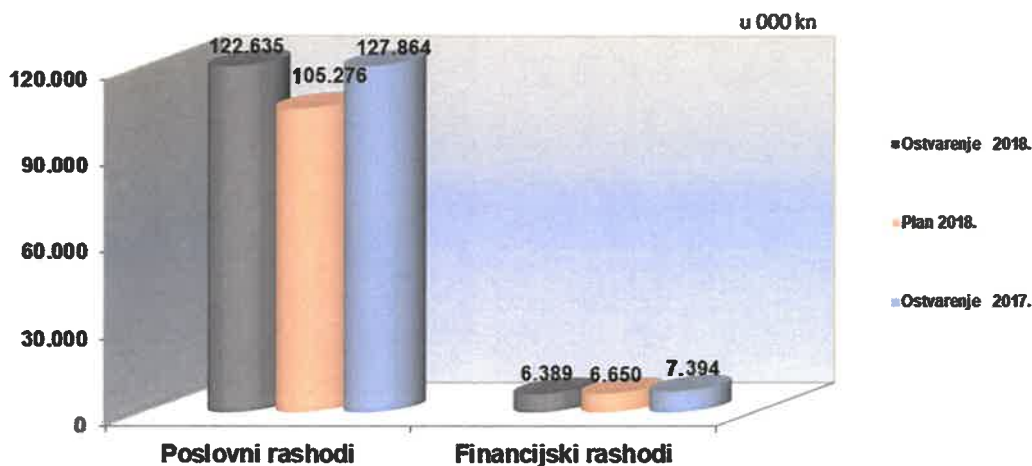
Ukupni su rashodi na razini od 115,28 % ukupno planiranih za 2018. godinu. Tijekom izvještajnog razdoblja ukupni rashodi poslovanja ostvareni su u iznosu od 129.024.312 kuna, i to:

- poslovni rashodi	122.634.840 kn
- financijski rashodi	6.389.472 kn

Tablica 11. Ukupni rashodi – plan i ostvarenje

u 000 kn

OPIS	Ostvarenje 2018.	Plan 2018.	Ostvarenje 2017.	Indeks 2/3
1	2	3	4	5
Poslovni rashodi	122.635	105.276	127.864	116,49
Financijski rashodi	6.389	6.650	7.394	96,08
UKUPNI RASHODI	129.024	111.926	135.258	115,28

PRIKAZ PLANIRANIH I OSTVARENIH RASHODA

Slika 7. Ukupni rashodi – plan i ostvarenje

Ukupni rashodi u 2018. g. manji su za 6.233.787 kuna, odnosno za 4,61% u odnosu na 2017. godinu.

Rashodi iz osnovne djelatnosti bez amortizacije smanjeni su u izvještajnom razdoblju 2018. godine u odnosu prema istom razdoblju prošle godine u iznosu 5.229.552 kuna, odnosno 4,09%.

Tablica 12. Struktura ukupnih rashoda

Opis	Ostvarenje 2018.	Plan 2018.	Ostvarenje 2017.	Indeks 2/3
1	2	3	4	5
	u 000 kn	u 000 kn	u 000 kn	
A) POSLOVNI RASHODI	122.635	105.276	127.864	116,49
TROŠKOVI SIROVINA I MATERIJALA	22.005	23.015	20.349	95,61
UTROŠENE SIROVINE I MATERIJAL	5.975	6.681	4.942	89,44
UTROŠENA ENERGIJA	14.934	15.090	13.641	98,96
UTROŠENI REZERVENI DIJELOVI	863	954	1.679	90,50
OTPIS SITNOG INVENTARA	233	290	87	80,27
TROŠKOVI PRODANE ROBE	21	0	170	0,00
NABAVNA VRIJEDNOST PRODANE ROBE	21	0	170	0,00
OSTALI VANJSKI TROŠKOVI	14.599	16.560	23.455	88,16
PRIJEVOZNE USLUGE	671	702	712	95,61
USLUGE ODRŽAVANJA	6.683	6.768	15.320	98,74
TROŠKOVI ZAKUPA I NAJAMNINA	1.565	1.623	1.005	96,40
TROŠKOVI PROPAGANDE, REKLAME, SPONZORSTVA	699	800	784	87,33
NAKNADE PRI REGISTRACIJI	17	16	19	103,60
KOMUNALNE I OSTALE USLUGE	496	711	910	69,79
OSTALE USLUGE (ODVJETNIČKE, INFORMATIČKE, ČUVARSKE, INTELEKTUALNE I SL.)	4.470	5.945	4.705	75,18
TROŠKOVI OSOBLJA	13.760	14.857	13.446	92,62
NETO NADNICE I PLAĆE	8.073	8.764	7.851	92,11
POREZI I DOPRINOSI IZ PLAĆA	3.726	3.943	3.645	94,49
DOPRINOSI NA BRUTO PLAĆE	1.962	2.150	1.950	91,24
AMORTIZACIJA	44.158	44.142	42.696	100,04
OSTALI TROŠKOVI	6.152	6.702	5.717	91,80
NEOTPISANA VRIJED. OTUĐ. I RAS DUG IM.	2	0	4	0,00
NAKNADE TROŠ. PRIJEVOZA NA RAD I SL.PUT	269	415	256	64,77
NAKNADE HONORARI I DRUGI DOHODAK	308	314	216	98,03
REPREZENTACIJA	108	140	151	77,48
PREMIJE OSIGURANJA	1.990	2.040	1.815	97,54
POREZI KOJI NE OVISE I POSL REZULTATU	77	122	130	63,23
DOPRINOSI KOJI NE OVISE O POSL REZULTATU	2.129	2.163	2.246	98,44
BAKNARSKE USLUGE I ČLANARINE UDRUŽENJIMA	247	278	248	88,93
OST. TROŠ. (OBRAZOVANJE, ADMINI.PRISTOJBE, DONACIJE, I SL.)	523	720	380	72,68
JUBILARNE NAGRADE, OTPREMNINE, DAR DJECI, POMOĆ ZAPOSLENIMA	498	510	270	97,68
VRIJEDNOSNA USKLAĐENJA	4	0	0	0,00
DUGOTRAJNE IMOVINE OSIM FINANCIJSKE IMOVINE	0	0	0	0,00
KRATKOTRAJNE IMOVINE OSIM FINANCIJSKE IMOVINE	4	0	0	0,00
REZERVIRANJA	21.935	0	22.031	0,00
OSTALI POSLOVNI RASHODI	0	0	0	0,00
B) FINANCIJSKI RASHODI	6.389	6.650	7.394	96,08
RASHODI S OSNOVE KAMATA I SLIČNI RASHODI	6.061	6.300	7.059	96,20
TEČAJNE RAZLIKE	329	350	321	93,97
REALIZIRANI RASHODI FIN. IMOVINE	0	0	14	0,00

Materijalno značajnije stavke smanjenja / povećanja poslovnih rashoda u izvještajnom razdoblju u odnosu na isto razdoblje prethodne godine jesu:

- **troškovi sirovina i materijala** - obuhvaćaju troškove materijala za održavanje i troškove nadoknade کالا odnosno gubitaka plina, veći su za 1.436.070 kuna odnosno za 44,29% u odnosu na 2017. godinu. Značajnije povećanje evidentirano je na poziciji کالا odnosno

utroška plina za pokriće dozvoljenih pogonskih gubitaka. Metodologija utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za skladištenje plina (NN 48/18), troškove nabave plina potrebnog za pokriće dozvoljenih pogonskih gubitaka i razlike u mjerenju ubraja u operativne troškove poslovanja, tako da ukupan iznos priznatih troškova za nadopunu plinskog jastuka, pogonske gubitke i razlike u mjerenju iznosi 0,5% od ukupno utisnute količine plina tijekom jednog ciklusa utiskivanja. Prema navedenoj Metodologiji, kao nadoknada plina za gubitke tijekom 2017. godine priznata je količina od 1.932.245 m³, a 2018. godine 1.828.540 m³ plina. Osnovni razlog povećanja ostvarenja troškova sirovina i materijala u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu je povećanje cijene plina. Cijena plina prema zadnjoj nabavi u 2017. godini iznosila je $P_{kwh} = 0,1813$ kn/kWh dok je prema zadnjoj nabavi u 2018. godini iznosila $P_{kwh} = 0,2948$ kn/kWh.

- **troškovi rezervnih dijelova** manji su za 815.682 kune – iz razloga što je servis starih kompresorskih jedinica (MK-168/1 i MK-169/2) teretio troškove u prethodnoj 2017. godini, kada su odradile zadnji ciklus utiskivanja. Evidentna smanjenja troškova rezervnih dijelova rezultat su zamijene navedene dvije stare kompresorske jedinice novima MK-1N i MK-2N, prema projektu Dogradnje kompresorske stanice, čijim će se puštanjem u rad direktno utjecati na smanjenje troškova servisa i održavanja kompresorskih stanica. Projekt još nije završen te troškovi ne terete razdoblje već su evidentirani u okviru investicija u tijeku.
 - **troškovi plina za internu potrošnju** - troškovi plina kao energenta, koji služi kao pogonsko gorivo za rad moto kompresorskih jedinica i kotlovnice, veći su za 2.538.444 kune odnosno 39,15% u promatranom razdoblju u odnosu na isto razdoblje prethodne 2017. godine. Razlika je posljedica konstantnog rasta cijene plina tijekom 2018. godine (već navedeno u obrazloženju pozicije troškova sirovina i materijala), koja je prema zadnjoj nabavi u 2018. godini iznosila $P_{kwh} = 0,2948$ kn/kWh dok je pri zadnjoj nabavi u 2017. godini bila $P_{kwh} = 0,1813$ kn/kWh.
 - **troškovi električne energije** – manji su za 1.291.326 kuna odnosno 18,92% u odnosu na prethodnu. Najveći udio u ukupnom smanjenju čini trošak električne energije za pogon nove moto kompresorske jedinice, koju tijekom rada u ciklusu utiskivanja pokreće
-

elektromotor MK-5N instaliran i pušten u probni rad u 2017. godini, kada je zbog potrebe provođenja postupka testnog rada, utrošak energije bio veći od uobičajenog.

- **troškovi zaštitne odjeće i obuće** veći su za 149.637 kuna – zaštitna odjeća i obuća nabavljaju se u skladu sa važećim Normativom za osobna zaštitna sredstva u Podzemnom skladištu plina d.o.o. i/ili u skladu s potrebom s obzirom na dotrajalost zaštitnih sredstava
 - **troškovi investicijskog održavanja** manji su za 8.776.691 kuna u 2018. godini u odnosu na prethodnu godinu kada su u segmentu investicijskog održavanja obavljani rudarski radovi na dvije bušotine (OK-45 i OK-46). Time je u bušotinama zamijenjena 30 godina stara proizvodna oprema novom, čime se povećala sigurnost i poboljšale proizvodne karakteristike bušotina. U Planu poslovanja za 2018. godinu nisu bili planirani ovakvi ili slični zahvati, što za rezultat ima manje troškove u odnosu na prethodnu godinu.
 - **troškovi ostalih usluga (zbrinjavanje otpada, laboratorijska ispitivanja i sl.)** manji su za 416.857 kuna zbog značajno manje količine zbrinutog otpada u izvještajnom razdoblju. Naime, po završetku ciklusa povlačenja, a temeljem laboratorijskih analiza, utvrđena je stvarna količina otpada koji je trebalo zbrinuti.
 - **troškovi odvjetničkih usluga** manji su za 354.500 kuna, jer je značajni dio ovih troškova vezan za naknadu za zastupanje u sudskim sporovima, a koja se naplaćuje po održanom ročištu.
 - **troškovi informatičkih usluga te zakupa i najma opreme** zbirno su manji za 273.173 kuna. U 2017. godini provedena je prilagodba/dorada implementiranih softvera (stručni specijalistički softver za interpretiranje seizmičkih mjerenja ležišta plina i softver za praćenje količine plina u ležištu te analitičko praćenje satnih kapaciteta utiskivanja/povlačenja od korisnika skladišnih kapaciteta) dok je u 2018. godini bilo potrebno samo redovno održavanje istih.
 - **troškovi intelektualnih usluga** veći su u 2018. godini u odnosu na isto razdoblje prethodne godine u iznosu od 836.732 kuna, a odnose se na: troškove revizije poslovanja za razdoblje siječanj 2014. godine do lipanj 2017. godine u skladu sa zahtjevima Nadzornog odbora (8% iznosa); troškove izrade studije predizvodljivosti izgradnje fotonaponskog sustava na lokaciji PSP Okoli, a u svrhu ispitivanja tehničko-tehnoloških kao i ekonomskih mogućnosti proizvodnje električne energije pomoću takvog sustava (9%
-

iznosa); troškove izrade studije o mogućnostima povećanja energetske učinkovitosti na PSP Okoli (45% iznosa) i troškove revizije izrađenog integriranog računalnog modela PSP Okoli od strane nezavisne konzultantske tvrtke u području naftne industrije koja pruža usluge na svjetskom tržištu (38% iznosa).

- **troškovi amortizacije** veći su za 1.462.210 kuna u 2018. godini u odnosu na prethodnu godinu zbog završetka materijalno značajnih projekata i njihovog stavljanja u uporabu
- **troškovi naknada za nadzorni i revizorski odbor** veći su za 137.591 kuna budući da je Nadzorni odbor imenovan u svibnju, a Revizorski odbor u lipnju prethodne godine kao nova tijela Društva stoga su u 2017. godini navedeni troškovi evidentirani samo dio godine

Ostali poslovni rashodi nisu znatno odstupali u usporednim razdobljima.

Poslovni rashodi bez amortizacije i rezerviranja manji su za 4.592.669 kuna odnosno 7,51% u odnosu na planirane za 2018. godinu. Materijalno značajniji iznosi odnose se na manje troškove osoblja, intelektualnih usluga i odvjetničkih usluga. Manji troškovi osoblja posljedica su iste cijena sata rada tijekom cijelog izvještajnog razdoblja; manji su troškovi intelektualnih usluga s obzirom da nisu realizirane sve planirane studije, a manji troškovi odvjetničkih usluga posljedica su broja održanih ročišta, budući da se navedeni troškovi u značajnom dijelu odnose na naknadu za zastupanje u sudskim sporovima, koja se realizira po održanom ročištu.

Financijski rashodi manji su za 1.004.235 kuna i to prvenstveno zbog kamata po kreditu Hrvatske banke za obnovu i razvitak (dalje u tekstu: HBOR), odobrenom krajem 2015. godine. Troškovi interkalarnih kamata obračunavaju se na iskorišteni dio sredstava kredita pa su se stoga sukcesivno povećali početkom 2017. godine u skladu s većim iznosom iskorištenog dijela glavnice kredita. Zbog stavljanja dijela kredita u otplatu od sredine 2017. godine i smanjenja kamatne stope sa 4% na 3% od srpnja 2017. godine, smanjeni su troškovi kamata u izvještajnom razdoblju 2018. godine.

TROŠKOVI ZAPOSLENIKA

Plaće i ostala primanja zaposlenika temelje se na relevantnim zakonskim propisima i važećem Kolektivnom ugovoru. Iskazane troškove plaća u iznosu od 13.759.977 kuna čini trošak bruto plaće u iznosu od 11.798.323 kuna, uvećan za doprinose na bruto plaće u iznosu od 1.961.654 kunu. Ostale naknade prema Kolektivnom ugovoru iznose 762.616 kune (naknade troškova prijevoza na rad, jubilarne nagrade, otpremnine, dar djeci i sl.).

Na kraju izvještajnog razdoblja 2018. godine broj zaposlenih veći je za 3 u odnosu prema istom razdoblju 2017. godine. Ukupni troškovi plaća u 2018. godini veći su za 314.178 kuna, odnosno za 2,34% u odnosu prema istom razdoblju 2017. godine. Također su povećani i ukupni troškovi osoblja i to zbog značajnih troškova otpremnina zbog odlaska zaposlenika u mirovinu, koje su obračunane u 2018. godini, a kojih je bilo manje u 2017. godini.

Tablica 13. Troškovi zaposlenika

Struktura troškova zaposlenih	Ostvarenje 2018.	Plan 2018.	Ostvarenje 2017.	Indeks 2/3
1	2	3	4	5
TROŠKOVI PLAĆA	<i>u 000 kn</i>	<i>u 000 kn</i>	<i>u 000 kn</i>	
Neto plaće i nadnice	8.073	8.764	7.851	92,11
Porezi i doprinosi iz plaća	3.726	3.943	3.645	94,49
Bruto plaće	11.798	12.707	11.496	92,85
Doprinosi na bruto plaće	1.962	2.150	1.950	91,24
UKUPNO TROŠAK PLAĆA	13.760	14.857	13.446	92,62
OSTALE NAKNADE PO KU				
Naknade troškova zaposlenima	264	415	256	63,73
Isplate zaposlenima po KU	498	510	270	97,68
UKUPNO OSTALE NAKNADE PO KU	763	925	526	82,44
TROŠKOVI OSOBLJA	14.523	15.782	13.972	92,02
UKUPAN BROJ ZAPOSLENIH NA 31.12.2017.: 70				
UKUPAN BROJ ZAPOSLENIH NA 31.12.2018.: 73				
PROSJEČAN BROJ ZAPOSLENIH U RAZDOBLJU 01.01.- 31.12.2017.: 69				
PROSJEČAN BROJ ZAPOSLENIH U RAZDOBLJU 01.01.- 31.12.2018.: 70				

5.2. BILANCA

Ukupna imovina Društva na dan 31. prosinac 2018. godine iznosi 791.286.215 kuna.

Vrijednost dugotrajne imovine Društva je 666.715.217 kuna ili 84,26%, a kratkotrajna imovina iznosi 124.249.548 kuna ili 15,70% u odnosu prema vrijednosti ukupne imovine.

U strukturi kratkotrajne imovine 20.478.613 kune (16,48%) odnosi se na potraživanja (potraživanja od kupaca i ostala potraživanja od države i zaposlenih), 58.798.211 kune (47,32%) na novčana sredstva (na žiro-računima, novac u blagajnama i oročena novčana sredstva), 30.643.936 kune (24,66%) na financijsku imovinu (sredstva u obvezničkim fondovima) te 14.328.787 kuna (11,53%) na zalihe (rezervni dijelovi u skladištu i zaliha plina za internu potrošnju).

Znatnije promjene u bilanci na dan 31. prosinac 2018. godine u odnosu prema 31. prosinac 2017. godine evidentirane su na ovim pozicijama:

- dugotrajna imovina Društva na kraju 2018. godine veća je za 6.920.030 kuna (1,05%) u odnosu prema kraju 2017. godine. Kontinuirano ulaganje u dugotrajnu imovinu/projekte utječe i na povećanje vrijednosti iste,
- stavka kratkotrajne imovine veća je za 1.870.833 kuna (1,53%) u odnosu prema 2017. godini, a najveće su promjene na stavkama zaliha, ostalih potraživanja i novca. Na povećanje vrijednosti zaliha utjecalo je povećanje cijene plina na zalihi u svrhu sukcesivnog trošenja za potrebe interne potrošnje pogonskog goriva. Na poziciji ostalih potraživanja značajna je promjena u visini potraživanja od države s naslova uplaćenih akontacija poreza na dobit u skladu s obračunom za relevantno porezno razdoblje. Promjena na stavci novca posljedica je fluktuacije pri provođenju projekata (intenzitet radova na projektima nije jednak tijekom cijele godine, a time ni odljev novca) te korištenje sredstava iz dugoročnog kredita za djelomično podmirivanje obveza po pojedinim projektima,
- na poziciji dugoročnih obveza na dan 31. prosinac 2018. godine evidentirana je obveza po dugoročnom kreditu prema Ugovoru s HBOR-om, koji je sklopljen u rujnu 2015. godine, na iznos od 230.000.000 kuna i Dodatku tog Ugovora, s rokom korištenja do kraja lipnja 2017. godine odnosno do kraja lipnja 2018. godine te rokom otplate od 9 godina. Ugovaranju dugoročnog kredita za financiranje dijela investicija pristupilo se zbog:

- dugoročnog uravnoteženja pozicija u financijskim izvještajima
- usklađenja izvora sredstava s namjenom ulaganja – dugotrajna imovina – dugoročni izvori
- uporabe kratkotrajnih izvora sredstava za razvoj i istraživanje te radi očuvanja stabilnosti pri eventualnim neplaniranim i neočekivanim zastojsima u tehnološkom procesu/kvaru na postrojenju.

Tablica 14. Izvještaj o financijskom položaju/Bilanca

POZICIJA	Stanje na dan 01.01.2018.	Stanje na dan 31.12.2018.	Povećanje Smanjenje	Indeks 3/2
1	2	3	4	5
	u 000 kn	u 000 kn	u 000 kn	
A. POTRAŽIVANJA ZA UPISANI, A NEUPL. KAPITAL	0	0	0	0,00
B. DUGOTRAJNA IMOVINA (I do V.)	659.795	666.715	6.920	101,05
I. Nematerijalna imovina	16.361	11.922	-4.439	72,87
II. Materijalna imovina	643.434	654.793	11.359	101,77
III. Financijska imovina	0	0	0	0,00
IV. Potraživanja	0	0	0	0,00
V. Odgođena porezna imovina	0	0	0	0,00
C. KRATKOTRAJNA IMOVINA (I do IV.)	122.379	124.250	1.871	101,53
I. Zalihe	12.893	14.329	1.436	111,14
II. Potraživanja	28.146	20.479	-7.667	72,76
a) Potraživanja od povezanih poduzetnika	141	139	-2	98,58
b) Potraživanja od kupaca	14.008	13.721	-287	97,95
c) Ostala potraživanja (od zaposlenih, države i dr. institucija)	13.998	6.619	-7.379	47,29
III. Financijska imovina	30.730	30.644	-86	99,72
a) Dani zajmovi, depoziti i slično	0	0	0	0,00
b) Ostala financijska imovina	30.730	30.644	-86	99,72
IV. Novac	50.610	58.798	8.188	116,18
D. PLAĆENI TROŠKOVI BUD. RAZD. I OBRAČUNATI PRIH.	550	321	-229	58,36
E. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	0	0	0	0,00
F. AKTIVA UKUPNO (A + B + C + D + E)	782.724	791.286	8.562	101,09
G. IZVANBILANČNI ZAPISI	688.962	581.465	-107.497	84,40
A.1. KAPITAL I REZERVE (I do IV.)	541.472	549.322	7.851	101,45
I. Upisani kapital	535.020	535.020	0	100,00
II. Rezerve	0	0	0	0,00
III. Zadržana dobit ili prenes. gubitak	0	6.452	6.452	0,00
IV. Dobit ili gubitak tekuće godine	6.452	7.851	1.399	121,68
B.1. DUGOROČNA REZ. ZA RIZIKE I TROŠKOVE	22.324	44.257	21.933	198,25
C.1. DUGOROČNE OBVEZE	173.179	162.544	0	0,00
I. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	173.179	162.544	-10.635	0,00
D.1. KRATKOROČNE OBVEZE (I do IV.)	43.820	34.428	-9.392	78,57
I. Obveze prema povezanim poduzećima	92	186	94	202,17
II. Obveze prema dobavljačima	16.330	7.657	-8.673	46,89
III. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	24.397	25.007	610	102,50
IV. Ostale kratkoročne obveze	3.002	1.579	-1.423	52,60
E.1. ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠK. I PRIHOD BUD. RAZD.	1.928	736	-1.192	38,17
F.1. PASIVA UKUPNO (A.1.+B.1.+C.1.+D.1.+E.1.)	782.724	791.286	8.562	101,09
G.1. IZVANBILANČNI ZAPISI	688.962	581.465	-107.497	84,40

5.3. IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

Tablica 15. Izvještaj o novčanim tokovima

(u 000 kn)

Naziv pozicije	Ostvareno I. - XII. 2017.	Ostvareno I. - XII. 2018.
1	2	3
Novčani tokovi od poslovnih aktivnosti		
1. Novčani primici od kupaca	175.992	167.384
2. Novčani primici od tantijema, naknada, provizija i sl.		
3. Novčani primici od osiguranja za naknadu šteta	290	0
4. Novčani primici s osnove povrata poreza		13.927
5. Novčani izdaci dobavljačima	-57.058	-56.818
6. Novčani izdaci za zaposlene	-14.345	-14.550
7. Novčani izdaci za osiguranje za naknade šteta	-1.815	-1.990
8. Ostali novčani primici i izdaci	-27.575	-19.532
I. Novac iz poslovanja (AOP 001 do 008)	75.489	88.421
9. Novčani izdaci za kamate	0	0
10. Plaćeni porez na dobit	-17.131	-5.577
A) NETO NOVČANI TOKOVI OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI (AOP 009 do 011)	58.358	82.844
Novčani tokovi od investicijskih aktivnosti		
1. Novčani primici od prodaje dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine		
2. Novčani primici od prodaje financijskih instrumenata		
3. Novčani primici od kamata		
4. Novčani primici od dividendi		
5. Novčani primici s osnove povrata danih zajmova i štednih uloga		
6. Ostali novčani primici od investicijskih aktivnosti		
II. Ukupno novčani primici od investicijskih aktivnosti (AOP 013 do 018)	0	0
1. Novčani izdaci za kupnju dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	-28.788	-61.446
2. Novčani izdaci za stjecanje financijskih instrumenata		
3. Novčani izdaci s osnove danizh zajmova i štednih uloga		
4. Stjecanje ovisnog društva, umanjeno za stečeni novac		
5. Ostali novčani izdaci od investicijskih aktivnosti		
III. Ukupno novčani izdaci od investicijskih aktivnosti (AOP 020 do 024)	-28.788	-61.446
B) NETO NOVČANI TOKOVI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI (AOP 019 + 025)	-28.788	-61.446
Novčani tokovi od financijskih aktivnosti		
1. Novčani primici od povećanja temeljnog (upisanog) kapitala		
2. Novčani primici od izdavanja vlasničkih i dužničkih financijskih instrumenata		
3. Novčani primici od glavnice kredita, pozajmica i drugih posudbi	58.950	16.332
4. Ostali novčani primici od financijskih aktivnosti	5.209	326
IV. Ukupno novčani primici od financijskih aktivnosti (AOP 027 do 030)	64.159	16.659
1. Novčani izdaci za otplatu glavnice kredita, pozajmica i drugih posudbi i dužničkih financijskih instrumenata	-11.461	-23.799
2. Novčani izdaci za isplatu dividendi	-66.604	
3. Novčani izdaci za financijski najam		
4. Novčani izdaci za otkup vlastitih dionica i smanjenje temeljnog (upisanog) kapitala		
5. Ostali novčani izdaci od financijskih aktivnosti	-27.059	-6.069
V. Ukupno novčani izdaci od financijskih aktivnosti (AOP 032 do 036)	-105.124	-29.868
C) NETO NOVČANI TOKOVI OD FINACIJSKIH AKTIVNOSTI (AOP 031+037)	-40.965	-13.209
1. Nerealizirane tečajne razlike po novcu i novčanim ekvivalentima		
D) NETO POVEĆANJE ILI SMANJENJE NOVČANIH TOKOVA	-11.394	8.188
E) NOVAC I NOVČANI EKVALENTI NA POČETKU RAZDOBLJA	62.003	50.610
F) NOVAC I NOVČANI EKVALENTI NA KRAJU RAZDOBLJA (AOP 040+041)	50.610	58.798

5.4. FINANCIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA

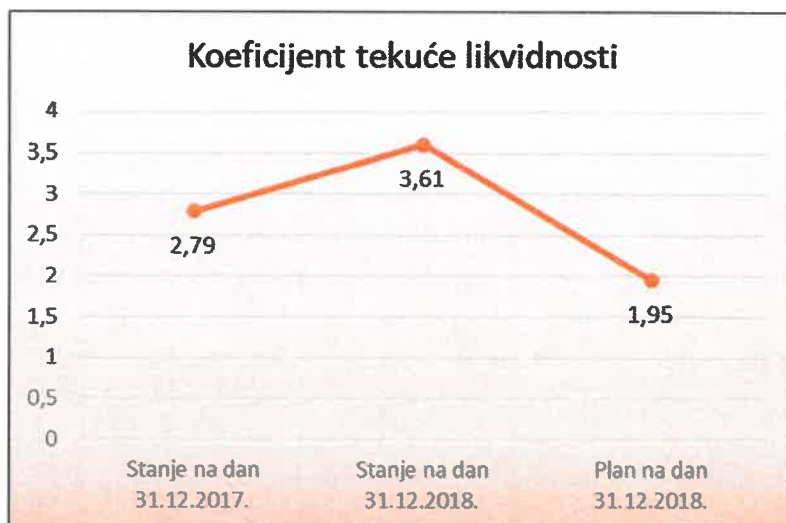
Svrha financijskih pokazatelja jest dobivanje informacija o uspješnosti i sigurnosti poslovanja poduzeća. Formiraju se i računaju radi sinteze i jednostavnijeg pregleda informacija o poslovanju.

Tablica 16. Financijski pokazatelji poslovanja

OPIS	Stanje na dan 31.12.2017.	Stanje na dan 31.12.2018.	Plan na dan 31.12.2018.
POKAZATELJI LIKVIDNOSTI			
Koeficijent tekuće likvidnosti	2,79	3,61	1,95
POKAZATELJ ZADUŽENOSTI			
Koeficijent zaduženosti	0,28	0,25	0,27
POKAZATELJI PROFITABILNOSTI			
Neto profitna marža	4,53%	5,66%	14,67%
ROA (stopa povrata imovine)	0,82%	0,99%	2,63%
ROE (stopa povrata kapitala)	1,19%	1,43%	3,60%
EBITDA	55.141	57.126	74.169
EBIT marža	9,73%	10,57%	28,52%
EBITDA marža	38,68%	41,22%	54,41%
POKAZATELJ EKONOMIČNOSTI			
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,05	1,07	1,22
POKAZATELJ FINANCIRANJA			
Stupanj samofinanciranja	0,72	0,75	0,73

POKAZATELJI LIKVIDNOSTI - mjere sposobnost poduzeća da podmiri dospjele kratkoročne obveze.

Koeficijent tekuće likvidnosti je pokazatelj likvidnosti najvišeg stupnja jer u odnos stavlja pokriće i potrebe za kapitalom u roku od jedne godine. Granična vrijednost predmetnog koeficijenta je 1,5 odnosno ako je koeficijent tekuće likvidnosti < 1,5 poduzeće može imati potencijalnih problema s podmirenjem dospelih kratkoročnih obveza.

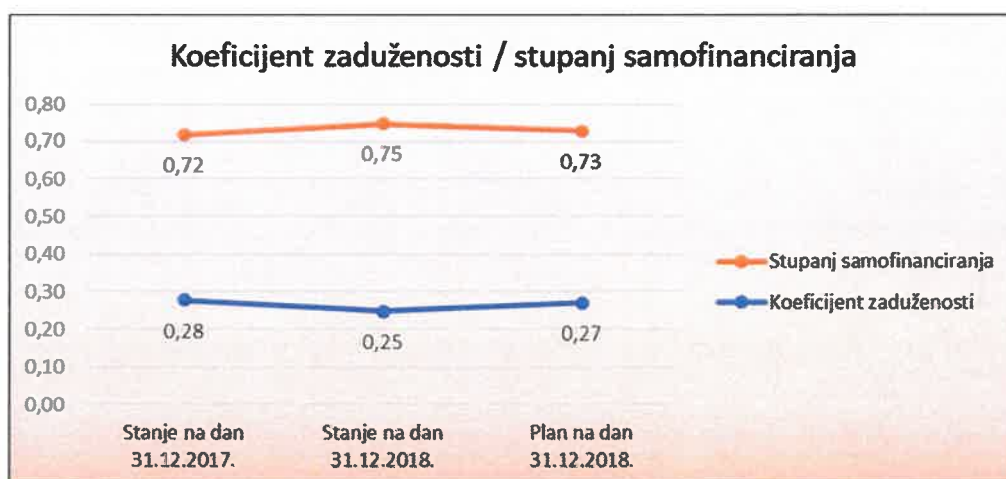

Slika 8. Koeficijent tekuće likvidnosti

POKAZATELJI ZADUŽENOSTI - koriste se za procjenu financijskog rizika poduzeća. Pokazatelji zaduženosti upućuju na udio obveza u ukupnoj imovini odnosno mjere koliko se društvo financira iz tuđih izvora sredstava, a koliko iz vlastitog kapitala. Što je veći odnos duga i imovine, to je veći financijski rizik, a što je taj odnos manji i financijski je rizik manji,

POKAZATELJI FINANCIRANJA - pokazatelj samofinanciranja pokazuje koliki je udio vlastitih izvora sredstava u ukupnim izvorima te prikazuje zaduženost društva s obrnutog motrišta u odnosu na stupanj zaduženosti.

Koeficijent zaduženosti ne bi trebao biti veći od 50% odnosno stupanj samofinanciranja ne bi trebao biti manji od 50% kako se društvo ne bi smatralo prezaduženo.

Slika 9. Koeficijent zaduženosti / stupanj samofinanciranja

POKAZATELJI PROFITABILNOSTI - mjeri se sposobnost poduzeća da ostvaruje dobit u odnosu na ostvarene prihode, imovinu ili kapital. No, potrebno je napomenuti kako PSP prema odredbama Zakona o energiji (NN120/12, 14/14 i 95/15, 102/15, 68/18.) obavlja energetska djelatnost kao javnu uslugu po reguliranoj cijeni i prema reguliranim uvjetima pristupa.

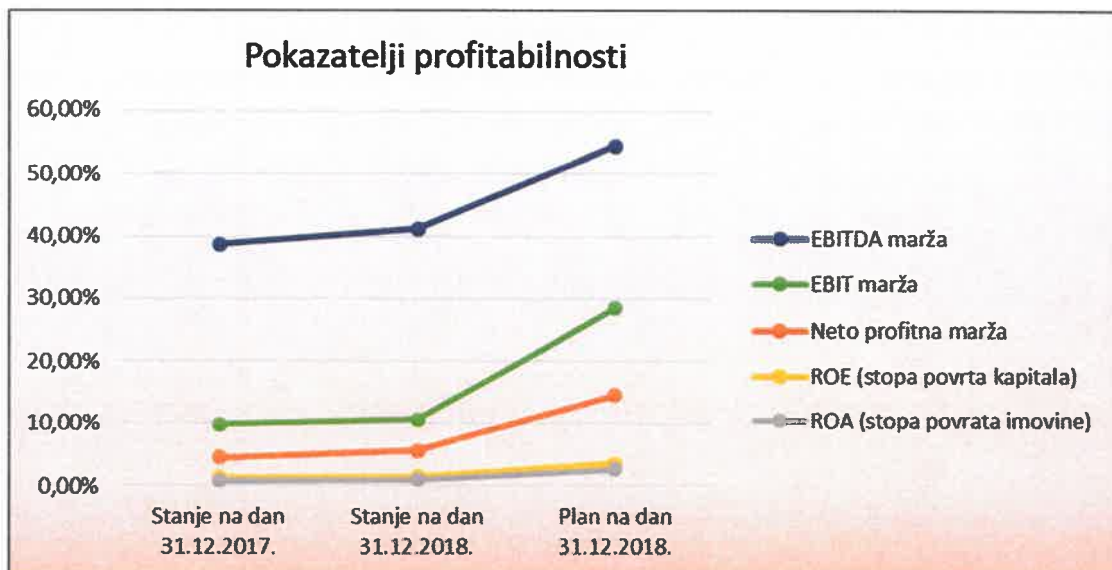
Neto marža profita dovodi u omjer neto dobit i ukupne prihode te daje podatak koliko je prihoda poduzeću ostalo nakon podmirenja svih troškova i poreza na dobit. Preostali prihod predstavlja dobit poduzeća i poželjno je da bude što veći.

Stopa povrata imovine pokazuje koliko poduzeće ostvaruje dobit na jednu uloženu kunu imovine. Poželjno je da taj pokazatelj bude što veći. Pokazuje koliki je povrat novčanih jedinica na jednu uloženu novčanu jedinicu u imovinu.

Stopa povrata vlastitog kapitala pokazuje koliko novčanih jedinica dobiti poduzeće ostvaruje na jednu jedinicu vlastitog kapitala. Poželjno je da taj pokazatelj bude što veći. Pokazuje koliki je povrat novčanih jedinica na jednu uloženu novčanu jedinicu vlastitog kapitala.

EBIT marža predstavlja omjer EBIT i poslovnih prihoda. Veća je vrijednost EBIT marže povoljnija jer tada ostaje veći dio prihoda nakon pokrića poslovnih rashoda.

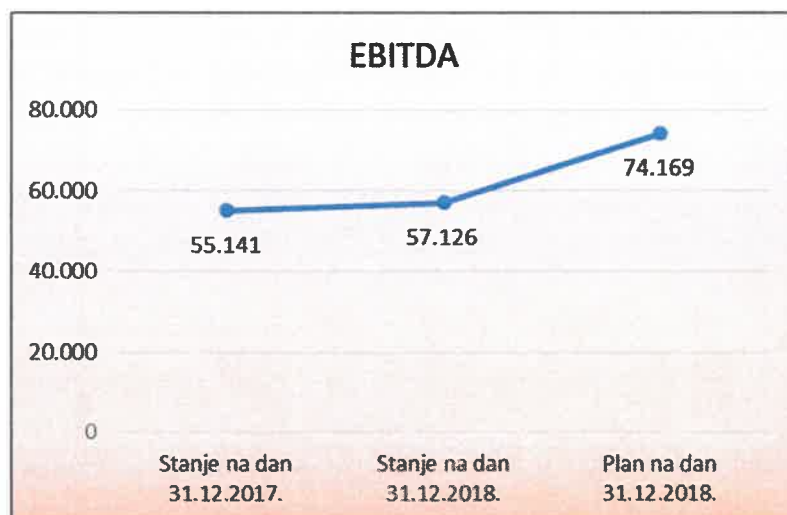
EBITDA marža predstavlja omjer EBITDA i ukupnih prihoda. Pokazuje koliko troškovi poslovanja smanjuju profit društva. Što je veća EBITDA marža, manje je rizično poduzeće s financijskog aspekta.

Slika 10. Pokazatelji profitabilnosti

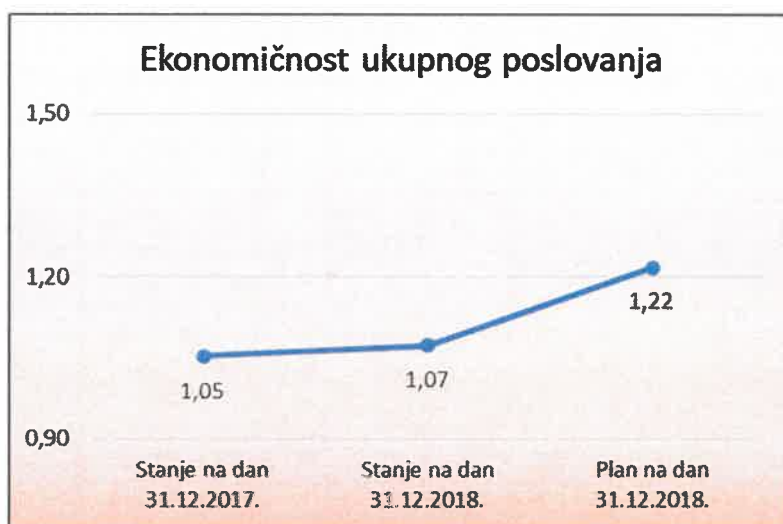
EBITDA se definira kao zbroj operativne dobiti (dobit prije kamata i poreza) i amortizacije.

Naime, amortizacija je isključivo računovodstvena evidencija i nema nikakvog učinka na novčane tokove poduzeća. Prikazuje poslovnu uspješnost poduzeća bez utjecaja kamata i poreza na dobit. Poželjno je da je EBITDA što veća.

Slika 11. EBITDA

POKAZATELJI EKONOMIČNOSTI - mjere odnos prihoda i rashoda odnosno pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda. Poželjno je da je koeficijent ekonomičnosti što veći.

Slika 12. Ekonomičnost ukupnog poslovanja

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA

PSP kontinuirano upravlja rizicima putem internih izvještaja, i to prateći izloženost riziku likvidnosti, tržišnom riziku, kamatnom, kreditnom i valutnom riziku, riziku sudskih sporova, zaposlenika, zaštite na radu i IT rizicima.

Rizik likvidnosti – Planiranjem poznatih i potencijalnih novčanih priljeva i odljeva s obzirom na tijek poslovanja PSP kontinuirano provodi mjere redovitog upravljanja rizikom likvidnosti. Dospjela potraživanja naplaćuju se u ugovorenom roku pa nema teškoća pri podmirenju dospjelih obveza, odnosno sve obveze prema dobavljačima i zaposlenicima, kao i obveze za poreze, doprinose i sl. Društvo podmiruje sukladno ugovorenim i/ili propisanim rokovima.

Tržišni rizik – Prvenstveno se odnosi na rizik od potražnje za uslugu skladištenja. S obzirom na to da je Društvo prodalo sve raspoložive komercijalne SBU-ove za drugo regulacijsko razdoblje, tržišni je rizik time potpuno uklonjen.

Na poslovanje Društva utječe i rizik od povećanja cijena sirovina i materijala koje se upotrebljavaju pri redovitom poslovanju. Jedna od važnih stavki materijalnih troškova jesu troškovi energenata za obavljanje osnovne djelatnosti Društva, a to su prirodni plin i električna energija za internu potrošnju, čija cijena direktno utječe na operativni trošak poslovanja. Provođenjem otvorenih postupaka nabave te sklapanjem ugovora o nabavi istih minimiziran je ovaj tržišni rizik. A ugradnjom elektromotornog kompresora, pored plinskih kompresora, diversificirani su izvori energenata za najveće potrošače te su time ostvarene pretpostavke za kvalitetnije upravljanje troškovima energenata.

Kamatni rizik – Odnosi se na rizik od promjene vrijednosti financijskih instrumenata zbog promjene tržišnih kamatnih stopa u odnosu prema kamatnim stopama primjenjivim na financijske instrumente. Rizik od kamatnih stopa pri tijeku novca jest rizik od promjenjivih troškova kamata na financijske instrumente tijekom razdoblja. Društvo ima znatan iznos dugoročnog kredita, ali kamatni je rizik minimaliziran jer je kredit za program infrastrukture ugovoren uz kamatnu stopu koja nije vezana za kretanje referentne kamatne stope na tržištu.

Kreditni rizik – Financijska imovina koja potencijalno može dovesti Društvo u kreditni rizik sastoji se uglavnom od novca, novčanih ekvivalenata i potraživanja od kupaca. Društvo nema drugih značajnijih koncentracija kreditnog rizika.

Društvo je sve viškove novčanih sredstava plasiralo jedino u obliku oročenih novčanih sredstava u renomiranim bankama te imovina nije bila izložena utjecaju kreditnog rizika. S obzirom na tendenciju pada kamatnih stopa na oročene depozite, Društvo je donijelo odluku o ulaganju manjeg dijela slobodnih novčanih sredstava u obvezničke fondove, koji po svojim karakteristikama nisu rizični za ulaganje, jer novčana sredstva iz svojeg portfelja ulažu samo u državne vrijednosne papire. Iako su analize tržišta kapitala upozorile na mogućnost ostvarivanja većeg prinosa ulaganjem u dioničke fondove, isto nije realizirano zbog rizika od velike volatilnosti vrijednosti dionica. Naime, Društvo provodi jasno zadanu strategiju sigurnosti i pri pružanju svojih usluga i u raspolaganju slobodnim novčanim sredstvima.

Valja naglasiti da Društvo u redovitim vremenskim intervalima izrađuje analize tržišta kapitala kako bi ovisno o njihovim rezultatima pravodobno provelo sve aktivnosti koje su nužne za zaštitu ulaganja.

Valutni rizik – Izloženost Društva valutnom riziku proizlazi iz obveza prema inozemnim dobavljačima te činjenici da cjelokupni prihod ostvaruje samo u nacionalnoj valuti.

Valutni se rizik očituje kod dugoročnog kredita koji je ugovoren uz valutnu klauzulu. Prije sklapanja tog ugovora provedena je analiza tržišta pri kojoj su razmatrane i mogućnosti zaduživanja u nacionalnoj valuti, čime bi se izbjegao valutni rizik. Međutim, to nije bilo moguće, jer nije primljena niti jedna ponuda za zaduživanje u nacionalnoj valuti.

Sudski sporovi – Društvo ima dva materijalno značajna pokrenuta sudska spora u kojima je tužena strana. Dana 6. prosinca 2014. godine INA-Industrija nafte d.d. je podnijela tužbu protiv Društva, a radi „nadoknade svrsishodno uloženih sredstava“ u istraživanje EP Grubišno Polje. Naknada koju tužitelj zahtjeva utvrđena je u iznosu od 25.000.000 kuna uvećano za zatezne kamate od dana podnošenja tužbe i parničnog troška uvećanog za zatezne kamate. U predmetnom postupku tijekom 2018. godine održano je jedno ročište glavne rasprave te je zakazano novo ročište za 28. veljače 2019. godine.

Dana 3. ožujka 2017. godine tvrtka INA-Industrija nafte d.d. kao pravni sljednik tvrtke Prirodni Plin d.o.o. je podnijela tužbu protiv Društva radi naknade štete u vezi provođenja postupka raspodjele skladišnih kapaciteta podzemnog skladišta plina Okoli za plinsko razdoblje od 2014. do 2017. godine te navodne štete koja je nastala provođenjem postupka prodaje nepovučenog plina, u skladu sa Pravilima korištenja sustava skladišta plina (NN 12/13) te Pravilima i uvjetima otvorenog postupka prodaje nepovučenog plina, u vlasništvu tvrtke Prirodni plin d.o.o. iz podzemnog skladišta plina Okoli u travnju 2014. godine. Naknada koju tužitelj zahtjeva iznosi 194.350.469 kuna uvećano za zatezne kamate od dana podnošenja tužbe i parničnog troška uvećanog za zatezne kamate. Dana 28. prosinca 2018. godine Trgovački sud u Zagrebu je zakazao pripremno ročište za 12. ožujka 2019. godine.

Prema mišljenju odvjetnika, koji zastupaju Društvo, na temelju dostavljene dokumentacije i trenutnog stanja predmeta, u ovom trenutku ishod sporova se ne može procijeniti, odnosno u ovom trenutku ne postoji financijska izloženost Društva.

Procesni rizik – Nedostatak adekvatnog održavanja opreme i postrojenja može dovesti do problema u radu tehnološkog procesa na pogonu PSP Okoli. U cilju eliminiranja ovoga rizika provodi se tekuće i investicijsko održavanje te servisne aktivnosti na opremi u skladu sa hodogramom istih. Internima aktima propisano je postupanje sa ciljem promptne nabave materijala i ugovaranja radova/usluga održavanja u svrhu sigurnog i učinkovitog funkcioniranja tehnološkog procesa.

Kao potencijalni procesni rizik kategorizirano je stanje prirodnog plina u funkciji rada -skladišta te su u postupku praćenja i interpretacije podataka dobivenih hidrodinamičkim mjerenjem o stanju plina u ležištu bili angažirani eminentni svjetski stručnjaci za reviziju analize izrađene od strane internih resursa sa ciljem minimiziranja navedenog rizika.

Rizik zaposlenika – U nedostatku zaposlenika koji raspolažu sa znanjima potrebnim za obavljanje poslovnih aktivnosti pri zamjeni odsutnog zaposlenika postoji rizik nemogućnosti izvršavanja poslovnih zadataka. Stoga se potiče kontinuirana komunikacija između zaposlenika te timski rad sa svrhom upoznavanja sa poslovnim procesima kolega/ica kako bi veći broj zaposlenika poznao poslovne aktivnosti u širem djelokrugu, a ne samo onih obuhvaćenih opisom poslova svog radnog mjesta.

Rizik zaštite na radu - Upravljanje rizikom na radnom mjestu je jedan od ključnih alata za poboljšanje profesionalnih sigurnosnih i zdravstvenih uvjeta rada.

Primjenom norme OHSAS 18001 (Sustav upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnosti) u PSP-u uspostavljen je preventivni pristup upravljanja rizikom što obuhvaća prepoznavanje rizika i umanjivanje rizika. U internim aktima definirani su ciljevi, planovi mjera i programa u području zaštite zdravlja i sigurnosti kao i upravljanje rizicima po zdravlje i sigurnost u Društvu.

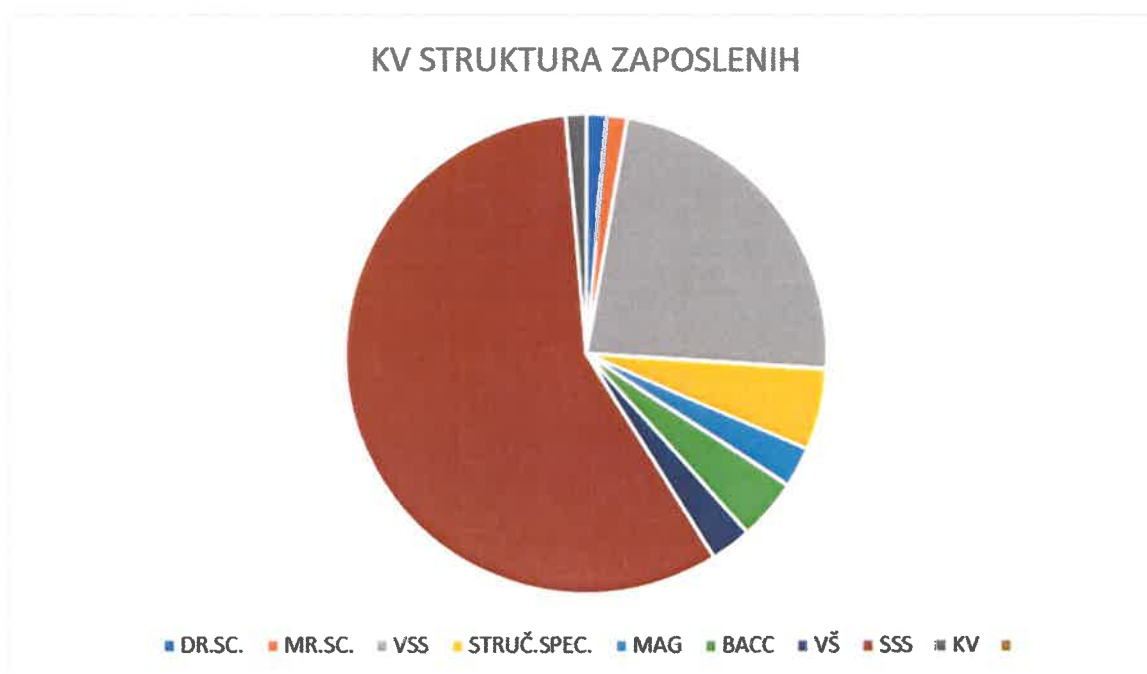
Rizik IT sigurnosti – Pohranjivanje podataka na samo jednom mjestu može dovesti do opasnosti od njihova djelomičnog ili potpunoga gubitka. Stoga je ugovorena usluga vanjske sigurnosne pohrane podataka. S obzirom na stalnu obvezu odaziva na zahtjeve korisnika usluga skladišnih kapaciteta i promptno izvršavanje dobivenih zahtjeva putem softvera, postoji rizik nefunkcionalnosti istoga uzrokovane nestankom električne energije iz javne mreže. Kako bi se uklonio navedeni rizik ugrađen je agregat koji predstavlja alternativni izvor napajanja softvera za evidentiranje zahtjeva i nominacija korisnika skladišnih kapaciteta.

7. UPRAVLJANJE LJUDSKIM POTENCIJALIMA

Sukladno odobrenom Planu novozaposlenih iz Plana poslovanja za 2018. godinu, tijekom godine provedeni su natječaji za zapošljavanje uslijed čega je došlo do povećanja ukupnog broja zaposlenih za 3 djelatnika u odnosu na 2017. godinu. Ukupni broj zaposlenih na kraju 2018. godine iznosi 73 djelatnika.

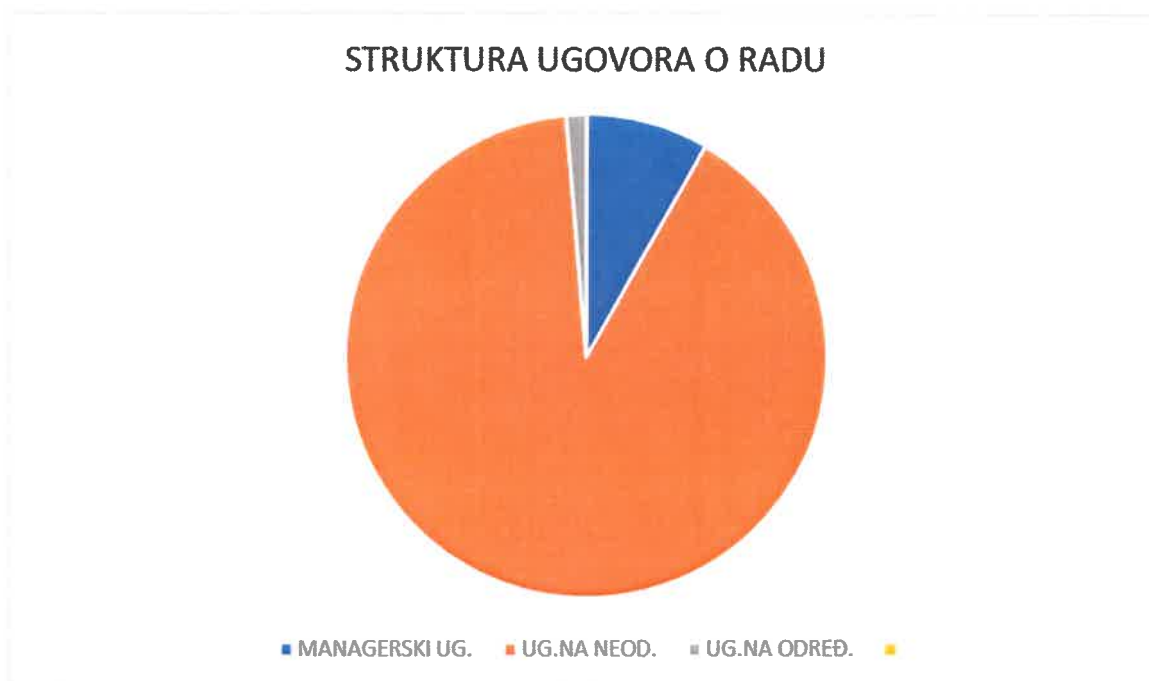
Najznačajnije aktivnosti, odnosno promjene u 2018. godini, a koje spadaju u domenu ljudskih resursa bile su:

- Imenovanje nove Uprave, odnosno Direktora društva u lipnju 2018. godine
- Imenovanje nove direktorice Poslovnih funkcija u lipnju 2018. godine
- PSPu 2018. godini napustilo je petoro djelatnika – jedan odlazak u mirovinu, tri sporazumna raskida radnog odnosa i jedan otkaz od strane radnice
- Ukupno je u toku 2018. godine zaposleno 8 novih djelatnika – dva djelatnika VSS, jedan STRUČ.SPEC., jedan VŠ, jedan BACC. te troje djelatnika SSS
- PSPje uspješno po treći put aplicirao na mjeru poticanja zapošljavanja- Stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa. Na dan 31. prosinca 2018. godine u PSP-u - nalazi se ukupno 6 polaznika navedene mjere. Ugovori o stručnom osposobljavanju bez zasnivanja radnog odnosa sklopljeni su na razdoblje od godinu dana.

Slika 13. KV struktura zaposlenih

- Struktura ugovora o radu na dan 31.prosinca2018.godine je sljedeća: 6 managerskih ugovora, 66 ugovora na neodređeno vrijeme, te 1 ugovor na određeno vrijeme.

Slika 14. Struktura ugovora o radu

Tablica 17. Struktura zaposlenika na dan 31. 12. 2018. godine

STRUKTURA ZAPOSLENIKA NA DAN 31.12.2018. GODINE												
R. Br.	Organizacijska jedinica	Opis	Dr.sc.	Mr.sc.	VSS	STR. SPEC.	MAG	BACC.	VŠ	SSS	KV	Ukupno
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	URED DIREKTORA	Neodređeno vrijeme			2	2			1	1		6
		Određeno vrijeme										
2	POSLOVNE FUNKCIJE	Neodređeno vrijeme		1	7	2	2	2	1	5		20
		Određeno vrijeme						1				1
3	SEKTOR TEHNOLOŠKOG UPRAVLJANJA	Neodređeno vrijeme	1		4					36	1	42
		Određeno vrijeme										
4	SEKTOR RAZVOJA I INVESTICIJA	Neodređeno vrijeme			4							4
		Određeno vrijeme										
UKUPNO			1	1	17	4	2	3	2	42	1	73

Organizacijska shema Društva u 2018. godini nije pretrpjela organizacijske izmjene jer su zadržane četiri organizacijske jedinice koje su direktno odgovorne Direktorima društva u vidu ureda direktora i tri Sektora (Poslovne funkcije, Sektor tehnološkog upravljanja, Sektor razvoja i investicija).

PSP izuzetnu pažnju posvećuje kontinuiranom usavršavanju i osposobljavanju svojih djelatnika budući da su za obavljanje poslova potrebna specifična stručna znanja. Kompetentni, educirani i stručni djelatnici najvažniji su čimbenik uspješnosti.

8. PLANIRANI DALJNI RAZVOJ DRUŠTVA

PLANIRANE INVESTICIJE U SUSTAV SKLADIŠTA PLINA

U t drugome regulacijskom razdoblju (2017-2021. godine), PSP planira dovršiti projekt Dogradnje kompresorske stanice na PSP Okoli (u 2019. godini) te, kao najvažniji projekt od strateškog interesa za društvo, a koji je uvršten i na listu strateških projekata RH, pokrenuti izgradnju novog skladišta plina na lokaciji eksploatacijskog polja ugljikovodika "Grubišno polje" čije se inicijalno puštanje u probnu eksploataciju i crpljenje plina iz originalnog ležišta prije prenamjene u podzemno skladište plina očekuje 2021/22. godine.

Podzemno skladište plina Grubišno Polje planirano je kao skladište relativno malog radnog volumena (40-60 milijuna kubnih metara), ali relativno velikih ulazno/izlaznih kapaciteta (planirano oko 100.000 m³/h u povlačenju te oko 70.000 m³/h u utiskivanju). Primarna namjena PSP Grubišno Polje bit će pokrivanje vršnih potreba za plinom u plinskom sustavu RH, ali će omogućiti i optimalno korištenje PSP Okoli (punu iskorištenost njegova radnog volumena), formiranje novih proizvoda, koje je moguće ponuditi korisnicima te povećati fleksibilnost cijeloga plinskog sustava i sigurnost opskrbe plinom RH.

DUGOROČNA PROJEKCIJA

U narednom razdoblju, a kao posljedica neminovne liberalizacije tržišta prirodnim plinom, nužno je stvoriti pretpostavke za unapređenje usluga PSP-a. Poglavitno pažnja mora biti usmjerena u postepeno ulaganje u dodatne kapacitete skladišta, naročito u kapacitete povlačenja plina iz skladišta kako bi se osigurala veća fleksibilnost i efikasnost skladišta. U tom kontekstu veliki značaj dobiva izgradnja novog podzemnog skladišta plina Grubišno Polje.

U sagledavanju potreba skladištenja prirodnog plina za potrebe hrvatskog tržišta, postojeće sezonsko skladište plina PSP Okoli i buduće (vršno) skladište plina Grubišno Polje zadovoljavaju srednjoročne potrebe. Osim o domaćoj potrošnji i potražnji za prirodnim plinom, slika potreba skladišnih kapaciteta u budućem razdoblju vjerojatno će ovisiti i o drugim planiranim velikim projektima, koji nisu direktno vezani uz podzemna skladišta plina i o njihovoj eventualnoj realizaciji. Prvenstveno se misli na realizaciju novih dobavnih pravaca plina, bilo izgradnjom LNG terminala u RH ili priključivanjem RH na nove transkontinentalne plinovode čime se otvara mogućnost znatnog tranzita prirodnog plina kroz RH. Time bi se promijenila i situacija u kojoj RH više ne bi bila na kraju svih tokova prirodnog plina u europskom okruženju već na značajnom

tranzitnom pravcu što bi posredno moglo povoljno utjecati i na veće potrebe i razvoj sustava skladišta prirodnog plina na teritoriju RH.

Iako je na postojećem skladištu PSP Okoli u proteklom razdoblju pokrenut i realiziran značajan investicijski ciklus, moguća su i određena dalja poboljšanja radnih karakteristika PSP Okoli. U srednje do dugoročnom razdoblju trebala bi se razmotriti opcija izrade novih kanala bušotina, u svrhu povećanja kapaciteta, ali i kao zamjenske bušotine za postojeće stare bušotine. Također se može istražiti mogućnost povećanja energetske učinkovitosti procesa u vidu iskorištavanja energije koja se trenutno gubi u tehnološkom procesu.

9. VAŽNI POSLOVNI DOGAĐAJI NAKON 31. 12. 2018. GODINE

U siječnju 2019. godine HBOR je donio Odluku o snižavanju kamatne stope sa 3,00% na 2,50% sa primjenom od 01. veljače 2019. godine. Naime, u studenom 2018. godine HBOR-u je dostavljen zahtjev za snižavanje kamatne stope s obzirom na trenutno stanje na tržištu kapitala te financijski položaj PSP-a, koji svojim financijskim bonitetom ukazuje na izrazito nisku rizičnost odobrenog plasmana, kao i uredno podmirivanje dospjelih rata kredita.

Valuta iskazivanja iznosa kredita je EUR, stoga je procjena da će se u preostalom razdoblju povrata kredita uz smanjenju kamatnu stopu sa 3,00% na 2,50% postići ušteda u iznosu od cca 3.623.000 kn.

U veljači 2019. godine od strane Ministarstva financija, Porezne uprave, završen je porezni nadzor zakonitosti utvrđivanja poreza na dobit za razdoblje od 1. siječnja 2016. do 31. prosinca 2016. godine te nisu utvrđene nepravilnosti.

Dana 15. ožujka 2019. održan je tehnički pregled bušotina Ok-1D, Ok-20 i Ok-26, njihovih priključnih plinovoda i rekonstrukcije bušotinskih platformi PF-2 i PF-3. Projekt je realiziran u cilju priključivanja navedenih bušotina kao radnih u sustav PSP Okoli. Tehnički pregled i postupak izdavanja uporabne dozvole provodili su se sukladno članku 182. Zakona o istraživanju i eksploataciji ugljikovodika (NN 52/18) koji propisuje ozakonjenje nezakonito izgrađenih naftno-rudarskih objekata i postrojenja (predmetni objekti izgrađeni su bez građevinske dozvole). U tijeku je uklanjanje nedostataka konstatiranih na tehničkom pregledu i očekuje se izdavanje uporabne dozvole do kraja prve polovice 2019. godine.

Dana 4. travnja 2019. godine od Ministarstva zaštite okoliša i energetike dobiveno je Rješenje o produljenju roka za izvođenje dodatnih istražnih radova na eksploatacijskom polju ugljikovodika "Grubišno Polje" do 31. prosinca 2019. godine.

Dana 19. travnja 2019. godine prema Ministarstvu graditeljstva i prostornog uređenja podnijet je zahtjev za izdavanjem lokacijske dozvole za zahvat u prostoru Podzemno skladište prirodnog plina na eksploatacijskom polju ugljikovodika "Grubišno Polje".

U okviru realizacije projekta PSP Grubišno Polje, izrađen je Elaborat o rezervama ugljikovodika za eksploatacijsko polje ugljikovodika "Grubišno Polje" – 3. obnova, sa stanjem na dan 31.

prosinac 2018. godine. Elaborat je dostavljen u Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, na ocjenu Povjerenstva za utvrđivanje rezervi ugljikovodika. Očekuje se dobivanje Rješenja o utvrđivanju količina i kakvoća rezervi ugljikovodika do kraja prve polovice 2019. godine.

U sudskom sporu INA-Industrija nafte d.d. protiv Društva, a radi „nadoknade svrsishodno uložениh sredstava“ u istraživanje EP Grubišno Polje dana 28. ožujka 2019. godine objavljena je prvostupanjska presuda kojom je odbijen tužbeni zahtjev, a na predmetnu presudu tužitelj je dana 8. travnja 2019. godine podnio žalbu.

U sudskom sporu INA-Industrija nafte d.d. protiv Društva, a radi navodne štete koja je nastala provođenjem postupka prodaje nepovučenog plina, dana 12. ožujka 2019. godine održano je pripremno ročište na kojem je tužitelj predao podnesak. Zbog potrebe roka za očitovanje tuženika na predmetni podnesak, sud je zakazao novo pripremno ročište za 13. lipnja 2019. godine. Dana 9. travnja 2019. godine, Društvo se očitovalo na podnesak tužitelja.
